

gemeente
Neder-Betuwe

1^e bestuursrapportage 2013

Gemeente Neder-Betuwe

**Dodewaard
Echteld
Kesteren
Ochten
Opheusden
IJzendoorn**

Opheusden, 16 mei 2013

INHOUDSOPGAVE

1e BESTUURSRAPPORTAGE 2013

VOORWOORD VAN HET COLLEGE.....	5
VOORWOORD VAN HET COLLEGE	6
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE	7
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE	8
FINANCIËLE POSITIE	9
FINANCIËLE POSITIE.....	10
INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN.....	11
VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMAS	13
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER	14
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	20
PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE.....	26
PROGRAMMA 4: ECONOMIE	32
PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING	36
PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR	40
PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN.....	44
PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO).....	50
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	56
OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES.....	58
VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN	59
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN	60
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN.....	61
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	64
PARAGRAAF 4: FINANCIERING.....	65
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	66
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING	68
TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA	71
TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA.....	72
BESLUITVORMING	73
BESLUITVORMING.....	74
BIJLAGE.....	75
BEGROTINGSWIJZIGING.....	76
OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING.....	78

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de eerste bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2013 aan. De aanbidding van deze bestuursrapportage vindt plaats op grond van de financiële verordening conform artikel 212 Gemeentewet.

In deze bestuursrapportage informeren wij u over de voortgang en realisatie van de door u gestelde doelen (speerpunten) die in de begroting 2013 zijn opgenomen. Concreet betekent dit dat wij op programmaniveau alle ontwikkelingen vanaf de periode van vaststelling van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 tot en met peildatum 1 maart 2013 aan u presenteren. De vaststelling de bestuursrapportage staat gepland voor uw vergadering van 27 juni 2013.

U heeft in uw begroting, op grond van het coalitieprogramma, 37 doelen gesteld (speerpunten) waaruit 123 activiteiten (wat gaan we er voordoen?) voortvloeien.

In deze bestuursrapportage zijn 10 speerpunten opgenomen met 10 activiteiten waar afwijkingen te melden zijn. 92% procent verloopt goed en we zijn met de uitvoering van de in de begroting beschreven doelen op de goede weg. De te melden afwijkingen bedragen 8% procent.

Financieel resultaat

Op basis van de financiële ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen is er sprake van een positieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2013 met een bedrag van € 91.720. Dit betekent dat wij op basis van de besteding van de budgetten per het eerste kwartaal 2013 voordelig jaarrekeningsaldo voor 2013 verwachten van € 285.533.

Het voordelig resultaat bestaat uit een aantal structureel behaalde voordelen. Er is een fors structureel voordeel behaald op kapitaallasten door de afrekening van het investeringskrediet nieuwbouw-verbouw gemeentehuis. De werkelijke uitgaven voor de nieuwbouw-verbouw gemeentehuis zijn fors lager dan het bijgestelde investeringskrediet.

Ook is er een fors structureel voordeel behaald op te betalen rente. Door het aangaan van een langlopende geldlening met een laag rentepercentage behoeven wij minder rente te betalen dan wat er begroot was. Wij willen u dan ook in de kadernota 2014-2017 een voorstel doen om onze interne rente te verlagen van 4,5% naar 4%.

In deze bestuursrapportage is ook een structureel voordeel gerealiseerd doordat in werkelijkheid minder aanspraak noodzakelijk is geweest op de stelpost prijsstijgingen.

Helaas hebben wij ook structurele nadelen moeten verantwoorden in deze bestuursrapportage. Doordat er steeds minder bouwaanvragen plaatsvinden hebben wij het geraamde budget voor opbrengst bouwleges fors moeten verlagen.

Verder hebben wij doordat de werkelijke waardendalingen van woningen en niet-woningen hoger waren dan geraamd de opbrengst onroerende zaak belasting (OZB) structureel naar beneden moeten bijstellen.

Ook het structureel nadelig financieel resultaat van de decembercirculaire 2012 is in deze bestuursrapportage verwerkt.

In deze bestuursrapportage hebben wij ook de bijstellingen van de BUIG budgetten (bijstandsuitkeringen) opgenomen met structurele negatieve gevolgen voor onze financiële positie.

Deze 1^e bestuursrapportage 2013 sluit met een structureel voordelig resultaat en daar zijn wij blij mee. De alertheid waarop wij in de begroting 2013 hebben gewezen blijft onverminderd van kracht.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris a.i.,
Drs.M.G.J. Nijhuis-Quanjel

De burgemeester,
ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

**LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING
BESTUURSRAPPORTAGE**

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De bestuursrapportage is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De indeling van deze bestuursrapportage sluit volledig aan op de begroting 2013. Naast een voorwoord van het college, een overzicht van de financiële positie, een overzicht van incidentele verbeteringen of verslechtingen, een overzicht van structurele verbeteringen of verslechtingen, een overzicht van overige kleine verschillen, vindt de beleidsmatige en financiële verantwoording plaats.

Bij de programmaverantwoording wordt gebruik gemaakt van drie verschillende afbeeldingen. Per programmaonderdeel van "wat wij willen bereiken" wordt zowel beleidsinhoudelijk als financieel een afbeelding getoond. Elke afbeelding heeft zijn eigen uitleg en interpretatie.

Hieronder volgt een toelichting op het gebruik en inhoud van de afbeeldingen.

	Beleidsmatig volgens planning, financieel overeenkomstig begroting.
	Beleidsmatig nog niet geheel op orde, financieel dreigende budgetoverschrijding. ➤ Beleidsmatige toelichting van hetgeen niet geheel op orde is vindt plaats bij het speerpunt zelf.
	Beleidsmatig wordt de planning niet gehaald, financieel is het budget niet toereikend. ➤ Beleidsmatige toelichting van de afwijking vindt plaats bij het speerpunt zelf. ➤ Financiële toelichting van de afwijking vindt plaats per programma bij het onderwerp "Wat mag het kosten"

Per programma worden de afwijkingen van de derde W-vraag "Wat mag het kosten" in een tabel weergegeven en daaronder voorzover de bedragen groter zijn dan € 25.000 kort toegelicht. Dit geldt ook voor de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves. Ook wordt inzicht gegeven in de stand van het budget onvoorziene uitgaven.

Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt - volgens afspraak met u - alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. Wel kan er - indien het college dat noodzakelijk acht - over belangrijke actuele ontwikkelingen in de paragrafen worden gerapporteerd.

De bestuursrapportage wordt afgesloten met een totaal overzicht van de financiële afwijkingen per programma, de besluitvorming en de begrotingswijziging.

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

FINANCIËLE POSITIE

FINANCIËLE POSITIE

De financiële vertaling van deze bestuursrapportage.

Na verwerking van de ontwikkelingen uit deze bestuursrapportage ziet de financiële positie er als volgt uit:

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2013-2016				
	Begroting	Meerjarenraming		
	2013	2014	2015	2016
	€	€	€	€
Financiële positie 2013-2016: op basis van aangeboden begroting 2013 en meerjarenraming 2013-2016	-445.167	-370.528	-519.784	-1.097.042
Totale doorwerking door u vastgestelde begrotingswijzigingen: tot de 1e bestuursrapportage 2013	251.354	22.174	117.141	105.381
Financiële effecten 1e Bestuursrapportage 2013	-91.720	-41.277	-101.187	-109.690
Financiële positie 2013-2016 inclusief 1e bestuursrapportage 2013	-285.533	-389.631	-503.830	-1.101.351

+ = tekort - = overschot

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

Incidentele Ontwikkelingen	Programma	2013	2014	2015	2016
Jaarrekening 2012 Regio Rivierenland	1	87.000	0	0	0
Realisatie stelpost onderuitputting kapitaallasten	1	50.000	0	0	0
Jaarrekening 2012 RAR	1	-33.600	0	0	0
Lageren bijdrage VRGZ	2	-43.000	0	0	0
Aansluiting N323/A15	3	243.620	0	0	0
Uitvoering speelruimtebeleid 2013	3	60.000	0	0	0
Bomen	3	24.244	25.000	0	0
Extra bijdrage Presikhaaf Bedrijven	7	53.600	0	0	0
Aansluiting N323/A15	R	-243.620	0	0	0
Overdracht Medel	R	231.824	0	0	0
Uitvoering speelruimtebeleid 2013	R	-60.000	0	0	0
Totaal		370.068	25.000	0	0
+ is tekort, - is overschot					

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:

Structurele Ontwikkelingen	Programma	2013	2014	2015	2016
Aantrekken geldlening (10 mln)	1	-260.000	-234.000	-208.000	-182.000
Vrijval stelpost prijsstijgingen	1	-102.447	-102.447	-102.447	-102.447
Afsluiten krediet nieuwbouw verbouw gemeentehuis	1	-136.096	-136.096	-136.096	-136.096
Efficiency voordelen facilitaire dienst	1	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Efficiencymaatregelen	1	25.000	25.000	25.000	25.000
Juridische zaken	1	30.000	30.000	30.000	30.000
Harmonisatie peuteropvang (overheveling naar P6)	5	-5.741	-5.741	-5.741	-5.741
Harmonisatie peuteropvang (overheveling van P5)	6	5.741	5.741	5.741	5.741
BUIG budgetten (Wwb, loaz, Bbz)	7	42.864	42.864	42.864	42.864
Overdracht Medel	8	-231.824	-5.312	-5.312	-5.312
Bouwleges	8	100.000	100.000	100.000	100.000
Opbrengst OZB	A	105.000	95.500	95.500	95.500
Decembercirculaire 2012	A	27.526	56.095	49.710	54.471
Opheffen reserve gemeentehuis	R	-3.670.000	135.844	105.957	65.724
Toevoeging aan de algemene reserve	R	3.670.000	0	0	0
Totaal		-424.977	-17.552	-27.824	-37.296
+ is tekort, - is overschot					

De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Structurele Ontwikkelingen	Programma	2013	2014	2015	2016
Verschillen < € 25.000 programma	1	55.264	-39.040	-46.640	-49.240
Verschillen < € 25.000 programma	2	-35.452	-28.500	-37.253	-32.897
Verschillen < € 25.000 programma	3	-13.341	4.659	-2.841	-2.841
Verschillen < € 25.000 programma	4	0	0	0	0
Verschillen < € 25.000 programma	5	-3.086	-3.086	-3.086	-3.086
Verschillen < € 25.000 programma	6	16.635	6.635	6.635	6.635
Verschillen < € 25.000 programma	7	42.161	30.161	30.161	30.161
Verschillen < € 25.000 programma	8	-32.076	-28.730	-29.515	-30.302
Verschillen < € 25.000 dekkingsmiddelen	A	-66.916	9.176	9.176	9.176
Verschillen < € 25.000 mutatie in reserves	R				
Totaal		-36.811	-48.725	-73.363	-72.394
+ is tekort, - is overschot					

Voor een gedetailleerde verklaring van de financiële afwijkingen wordt verwezen naar de onderscheidene toelichtingen die zijn opgenomen onder de diverse programma's.

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMAS

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Het programma omvat burgerparticipatie en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders), organisatie en bedrijfsvoering, intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008) en Evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011).

Ontwikkelingen

Dienstverlening

De kwaliteit van dienstverlening staat hoog op de (landelijke) bestuurlijke agenda van de rijksoverheid en de gemeente. De rijksoverheid besteedt er in haar beleidsprogramma expliciet aandacht aan. In onze gemeente heeft dienstverlening ook prioriteit. Deze ambitie moet leiden tot betere publieke dienstverlening en vermindering van administratieve lasten.

Wijkmanagement

Wijkmanagement organiseert in samenwerking met afdeling Grondgebied jaarlijks één of meerdere dorpschouwen. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de voor de leefomgeving relevante gemeentelijke functies, de dorpsstafel, de wijkopbouwwerker, de woningbouwvereniging en de politie. Andere partijen zoals jeugdwerk en jongerenwerk kunnen facultatief worden toegevoegd. In alle dorpen worden volgens een opgesteld rooster dorpschouwen gehouden. Het resultaat van een dorps- of wijkschouw zal worden vertaald in een uitvoeringsplan. Een en ander binnen bestaande budgetten. Daarnaast levert wijkmanagement een bijdrage aan de verdere uitrol van het speelruimtebeleid.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Beleidsplan communicatie						
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
				Beleidsmatig	Financieel	
A.	<p>Verbeteren van gemeentelijke communicatie, intern en extern. Tijdig, afgewogen, helder en (pro)actief om betrokkenheid te vergroten. De communicatie van de gemeente intern en met inwoners (verder) te professionaliseren. Eerst communiceren met de direct betrokken mensen: intern vóór extern, betrokken inwoners vóór pers. Gemeente denkt oplossingsgericht mee met vraagsteller. Goedwerkend klantvolgsysteem en raadsinformatiesysteem. Reactie naar burgers op raadssprekuren binnen 3 weken.</p>	A1.	De opzet van de website vernieuwen waardoor zaken volgens VNG model geordend zijn. Inmiddels heeft de VNG de nieuwe webrichtlijnen uitgevaardigd die per 12 januari 2015 moeten zijn gerealiseerd.			
		A2.	Het oprichten van een klantenpanel, bestaande uit inwoners, om de kwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van onze website te toetsen. De mogelijke verbetervoorstellen uitvoeren.			
		Toelichting:		Pogingen om te komen tot een burgerpanel zijn tot nu toe mislukt. Oproepen in de RBC, het Neder-Betuwe Magazine en op de website hebben geen enkele reactie opgeleverd. Hiertoe wordt geen verdere actie meer genomen. In de eerste helft van 2013 komt het college met een notitie burgerparticipatie, waarin de mogelijkheden staan hoe de gemeente inwoners kan stimuleren om gezamenlijk tot het maken van plannen/beleid te komen.		
		A3.	De kwaliteitseisen en helderheid van alle correspondentie krijgen vorm door opleidingen en standaardisatie volgens de VNG.			
		A4.	Het klantvolgsysteem krijgt vorm in het I-Beleidsplan.			

Inwonersparticipatie / interactieve beleidsvorming					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	<p>Betrekken van burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding (en uitvoering) van gemeentelijk beleid. Gemeentelijk beleid wordt begrepen en gedragen. Raad en college bezoeken wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Direct betrokkenen/belanghebbenden krijgen aan het begin van de beleidsvorming een belangrijke stem. De raad beslist. Snelle afhandeling van inspraak. Het weglaten van onnodige regels en controleprocedures beperkt de ambtelijke inzet en vergroot de waardering van de klant.</p>	A1.	De verschillende rollen in het besluitvormingsproces worden duidelijk gemarkeerd en zorgen er voor dat frustraties bij deelnemende bewoners worden voorkomen door vooraf duidelijke kaders voor hun participatie aan te geven		
		A2.	In startnotities/beleidsnotities zal standaard een paragraaf over de wijze waarop inwoners of organisaties worden betrokken bij de vormgeving van het beleid worden opgenomen.		
		A3.	Het college bezoekt periodiek een bedrijf of maatschappelijke instelling.		
		A4.	Wijkmanagement wordt ingezet om de participatie van bewoners bij de uitvoering van het speelbeleid te bevorderen. Het gaat daarbij vooral om de speelvoorzieningen voor de leeftijdsgroep tot 12 jaar.		
		A5.	Vanuit wijkmanagement worden dorpschouwen georganiseerd met als doel de verantwoordelijkheid voor en de betrokkenheid onder bewoners bij de eigen woon- en leefomgeving te bevorderen.		
		Toelichting:		De huidige manier van de wijkschouwen levert niet het gewenste resultaat. In 2013 gaan we in overleg met de dorpsstafels en partners evalueren en de opzet bespreken.	

Vermindering van gemeentelijke regelgeving					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A	Het verminderen en vereenvoudigen van de gemeentelijke regelgeving en meer ruimte geven voor eigen initiatief, waardoor de waardering van de burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties voor de gemeente stijgt en minimaal een 7,5 bedraagt. Deze norm dient in 2013 of eerder behaald te worden. Verhoging van efficiëntie en beperking van ambtelijke inzet t.b.v. kostenreductie. Daarna zo nodig een nieuwe taakstelling.	A1.	Alle nieuwe beleidsadviezen en verordeningen toetsen op nut en noodzaak.		n.v.t.
		A2.	Zoveel als mogelijk de gedereguleerde modelverordeningen van de VNG gebruiken.		n.v.t.

Arbeidshandicap					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	In dienst nemen van mensen met arbeidshandicap bij gemeente. Inspanning minimaal 5% werk bieden aan mensen met arbeidshandicap.	A1.	Alert inspelen op mogelijkheden om mensen met een arbeidshandicap aan te stellen en als de mogelijkheid (bij kandidaten met een gelijke geschiktheid tijdens een sollicitatieproces) zich voordoen, dan kiezen voor de kandidaat met een arbeidshandicap. Via detachering kunnen wij aan deze doelstelling voldoen.		n.v.t.
		A2.	Ons aanbestedingsbeleid gaan wij aanpassen om deze doelstelling te bereiken.		n.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 1 Bestuur en Burger				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Jaarrekening 2012 Regio Rivierenland	87.000	0	0	0
b. Aantrekken geldlening (10 mln)	-260.000	-234.000	-208.000	-182.000
c. Vrijval stelpost prijsstijgingen	-102.447	-102.447	-102.447	-102.447
d. Afsluiten krediet nieuwbouw verbouw gemeentehuis	-136.096	-136.096	-136.096	-136.096
e. Realisatie stelpost onderuitputting kapitaallasten	50.000	0	0	0
f. Jaarrekening 2012 RAR	-33.600	0	0	0
g. Efficiency voordelen facilitaire dienst	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
h. Efficiency maatregelen	25.000	25.000	25.000	25.000
i. Juridische zaken	30.000	30.000	30.000	30.000
j. Overige kleine verschillen	55.264	-39.040	-46.640	-49.240
Totaal	-309.879	-481.583	-463.183	-439.783

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Jaarrekening 2012 Regio Rivierenland
De jaarrekening 2012 van Regio Rivierenland heeft enerzijds een voordelig saldo laten zien ten bedrage van € 352.000 dat naar rato zal worden uitgekeerd aan de gemeenten. Voor Neder-Betuwe betekent dit naar verwachting een uitkering van € 38.000. Anderzijds laat de jaarrekening 2012 van Regio Rivierenland zien dat de afbouw logopedie een eenmalig nadeel oplevert van € 1,14 miljoen. Voor Neder-Betuwe betekent dit een eenmalig nadeel van € 125.000. Per saldo is sprake van een eenmalig nadeel van € 87.000. In uw vergadering van 25-4-2013 bent u hiervan op de hoogte gesteld.
- b. Aantrekken geldlening (10 mln.)
Middels de jaarstukken 2012 paragraaf financiering bent u op de hoogte gesteld van het feit dat in 2012 een nieuwe lening is afgesloten op een aanzienlijk lager percentage dan onze huidige rekenrente van 4,5%. Dit heeft geresulteerd in een structureel rentevoordeel. Dit structureel rentevoordeel wordt middels deze bestuursrapportage verwerkt. Het betreft een voordeel van € 260.000 voor 2013 aflopend naar € 182.000 in 2016. Op basis van deze informatie en het feit dat het gewogen rentepercentage meerjarig onder de 4% komt te liggen, wordt u middels de kadernota 2014-2017 voorgesteld om de rekenrente te verlagen van 4,5% naar 4%. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.
- c. Vrijval stelpost prijsstijging 2013
Zoals ieder jaar worden bij de 1^e bestuursrapportage de aanspraken op de stelpost prijsstijging verwerkt. Middels de begroting 2013 is een stelpost prijsstijging 2013 opgenomen ter hoogte van € 175.000. Middels deze bestuursrapportage zijn aanspraken verwerkt voor in totaal € 72.553. Deze aanspraken zijn verwerkt over de verschillende programma's en zijn opgegaan in de overige kleine verschillen. Het restant van de stelpost prijsstijging 2013 stellen we voor vrij te laten vallen. Dit betreft per saldo een structureel voordeel van € 102.447.
- d. Afsluiten krediet nieuwbouw verbouw gemeentehuis
Zoals bij de jaarrekening 2012 is aangegeven wordt het krediet nieuwe verbouw gemeentehuis in deze bestuursrapportage afgesloten. Op 18-2-2010 heeft u ingestemd met een krediet van € 9 miljoen, waarna u middels besluit van 15-9-2011 dit krediet heeft verlaagd naar € 7,645 miljoen. Uiteindelijk is het daadwerkelijke benodigde krediet € 2,263 miljoen lager uitgevallen en komt uit op een bedrag van € 5,382 miljoen. Per saldo betekent dit een structureel voordeel op de kapitaallasten ten bedrage van € 136.096.
- e. Realisatie stelpost onderuitputting kapitaallasten
Aangezien in deze bestuursrapportage een voordeel wordt gemeld met betrekking tot kapitaallasten, kan de door u ingestelde stelpost onderuitputting kapitaallasten (jaarlijks € 50.000) voor het jaar 2013 worden gerealiseerd. Dit betekent een nadeel van € 50.000. Dit nadeel dient u dan in samenhang te zien met de gemelde voordeel op kapitaallasten op het krediet nieuwbouw verbouw gemeentehuis.
- f. Jaarrekening 2012 RAR
Het RAR heeft een overschot op de jaarrekening 2012 dat voor Neder-Betuwe resulteert in een teruggave over 2012 van € 33.600. Dit vanwege het feit dat het nieuwe archief half februari 2012 in beheer is gekomen en dat een aantal exploitatielasten nog geen relatie heeft met een volledig boek/kalenderjaar. Voor de begroting 2014 is een vermindering van de bijdrage te verwachten vanwege de aanstaande fusie met het Streekarchief Zaltbommel. Zodra hier meer zekerheid over is wordt u hierover geïnformeerd.
- g. Efficiency voordelen facilitaire dienst
De facilitaire dienst heeft een structureel efficiencyvoordeel gerealiseerd ten bedrage van € 25.000. U dient hierbij te denken aan minder kantoorbenodigdheden, minder analoge brieven in verband met digitalisering en een afname van diverse abonnementen.

- h. Efficiency maatregelen.
De voordelen behaalt op facilitaire dienst zijn afgehaald van de stapel efficiency maatregelen.
- i. Juridische zaken
Zoals wij u bij de 2^e bestuursrapportage 2012 hebben aangegeven is het noodzakelijk om het budget voor juridische ondersteuning structureel op te hogen. Wij verzoeken u dan ook om voor dit budget € 30.000 structureel aanvullend budget beschikbaar te stellen.
- j. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P1 Programma:		Bestuur en Burger			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Wordt afgesloten	Vernieuwbouw gemeentehuis	2009	7.645		
	<p>Toelichting: De bouw van ons nieuwe gemeentehuis is afgerond en het door u beschikbaar gestelde investeringskrediet nieuwbouw/verbouw gemeentehuis wordt afgesloten. Er was door u bij aanvang een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 9 miljoen, tussentijds is dit investeringskrediet bijgesteld naar € 7,45 miljoen en nu is in werkelijkheid voor de nieuwbouw/verbouw van onze gemeentehuis maar € 5,4 miljoen noodzakelijk geweest. Door het feit dat er fors minder middelen nodig waren voor het realiseren van ons nieuwe gemeentehuis is er een fors voordeel ontstaan binnen de jaarlijkse kapitaallasten die begroot waren voor nieuwbouw/verbouw gemeentehuis. Dit forse voordeel op kapitaallasten is in deze 1e bestuursrapportage 2013 verwerkt.</p>				
Lopend	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2013	2013	335		
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2014	2014	175	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		8.155		

PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering.

In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen:

- Het verbeteren van de objectieve veiligheid.
- Het verbeteren van het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid) van de inwoners van de gemeente

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2010-2014 (Raadsbesluit 9 december 2011)
- Jaarplan Veiligheid 2012
- Plan van aanpak/draaiboek Oud en Nieuw
- Samenwerking Brandweer Neder-Betuwe en Tiel
- Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen

Ontwikkelingen

Veiligheidshuis

In het Veiligheidshuis werken instanties op één locatie samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. De gemeente neemt deel aan het veiligheidshuis en betaalt vanaf 2012 € 0,25 per inwoner.

Jeugd Preventie Netwerk (onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin)

Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) richt zich op preventie en de aanpak van psychosociale- en gedragsproblematiek bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar, door het bieden van een goede zorgstructuur. Door de oprichting van het JPN worden efficiency en effectiviteit van de hulp aan jeugdigen en hun ouders bevorderd. Het JPN werkt samen met het Jeugdoverleg Handhaving. Vanuit Integrale Veiligheid, politie, interventie- en jongerenwerk en IrisZorg (verslavingszorg) worden problemen van jeugdigen zo vroeg mogelijk gesignaleerd en worden deze personen aangemeld bij het JPN.

Implementatie Drank- en Horecawet

Met het oog op de terugdringing van het alcoholgebruik onder vooral jongeren, de voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde, evenals ter reductie van de administratieve lasten, is op 24 mei 2012 de Drank- en Horecawet gewijzigd. Deze wet treedt op 1 januari 2013 in werking. Het toezicht op de Drank- en Horecawet komt vanaf die datum te liggen bij de gemeente. In het kader van de nieuwe wetgeving en de gewijzigde taken en rollen moeten nieuwe beleidskaders en verordeningen worden opgesteld. Eveneens moeten voorstellen ontwikkeld worden hoe het toezicht uitgevoerd kan worden. Besloten is de voorbereidende aspecten in regionaal verband op te pakken. Eind 2012 is hier een start mee gemaakt. Medio 2013 kunnen de colleges vervolgens besluiten over de uitvoering en de (financiële) effecten daarvan gaan nemen.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Veilige gemeente, integrale aanpak

Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
<p>A. In zijn algemeenheid is Neder-Betuwe een gemeente waar je je veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet.</p> <p>In het bijzonder gaat het daarbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regels en wetten gelden voor iedereen. De politie treedt daadkrachtig op vooral tegen drugshandel. • De gemeente werkt aan preventie en opvoedingsondersteuning, waar ouders tekortschieten. • De gemeente signaleert probleemgedrag waaronder wangedrag, verslaving en vandalisme en criminaliteit van jongeren zo vroeg mogelijk en biedt individueel kansen om via school of werk terug te keren op het rechte pad. Geweld en intimidatie mogen nooit worden beloond. • Terugdringen van inbraak. • Ouders verantwoordelijk stellen, ook financieel, voor schade die hun minderjarige kinderen hebben veroorzaakt. • Voor coffeeshops, bordelen en sekswinkels geldt een nuloptie. • Een kleine groep buurtbewoners veroorzaakt zoveel overlast dat andere buurtbewoners zich onveilig voelen. Deze overlast een halt toeroepen met een gezamenlijk optreden van verhuurders, politie, welzijnsinstellingen en de gemeente. Probleemgezinnen in kaart brengen voor een op hen gerichte aanpak. 	A1.	De politie heeft opgetreden tegen de overlast van drugshandel. Door de politie is gericht onderzoek verricht op locaties waarover regelmatig signalen binnenkomen dat er wordt gedeald. Zowel tegen soft- en harddrugs is opgetreden. Naar aanleiding van o.a. anonieme meldingen is een aantal hennepkwekerijen opgerold.		n.v.t.	
	A2.	Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richt zich op preventie en opvoedingsondersteuning waar ouders tekortschieten (zie programma 7)		n.v.t.	
	A3	Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN), onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin, richt zich op preventie en de aanpak van psychosociale- en gedragsproblematiek bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar, door het bieden van een goede zorgstructuur. Door de oprichting van het JPN worden efficiency en effectiviteit van de hulp aan jeugdigen en hun ouders bevorderd. Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) werkt in nauwe samenwerking met het Jeugdoverleg Handhaving, interventie- en jongerenwerk, IrisZorg (verslavingszorg) en de politie. De problemen van jeugdigen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. Indien hulp nodig is worden jongeren aangemeld bij het JPN. De jongeren die zich bezighouden met criminele activiteiten zijn via het Veiligheidshuis		n.v.t.	
	A4.	Een regionale projectgroep inbraakpreventie heeft zich bezig gehouden met de uitvoering van het plan van aanpak woninginbraken. De hoofddoelstelling van het plan van aanpak is het creëren van bewustwording bij bewoners over de risico's op woninginbraken en het stimuleren van bewoners maatregelen te treffen tegen woninginbraak. In 2013 wordt uitvoer gegeven aan de aanpak woninginbraken. Vanaf maart 2013 is de besmettingsbrief verstuurd aan inwoners waar een inbraak heeft plaatsgevonden en aan omwonenden. Tevens is het buurtpreventie project Waaks in ontwikkeling. In april worden de hondenbezitters in Kesteren aangeschreven en gevraagd om deelname om zo de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te vergroten. Daarna zullen ook de hondenbezitters in de andere dorpen een brief en deelname formulier ontvangen. Op 6 mei is de eerste inbraakpreventie avond in Kesteren. Na de zomervakantie volgen de inbraakpreventie avonden in de andere dorpskernen. In alle dorpskernen zal buurtpreventie Waaks onder de aandacht worden gebracht zodat alle inwoners de mogelijkheid krijgen om zich voor buurtpreventie aan te melden. Vanaf 2013 zal uitvoer gegeven worden aan het project Inbraakpreventie. Projectontwikkelaars hebben bij alle nieuwbouwprojecten van de gemeente het verzoek meegekregen om volgens het Keurmerk Veilig Wonen (KVV) te bouwen. Corporaties zijn gestimuleerd om hun woningvoorraad op het Keurmerk Veilig Wonen te brengen. Particuliere eigenaren van bestaande- en nieuwbouw zijn via artikelen in het Neder-Betuwe Magazine, de veiligheidskrant en onze gemeentelijke website gestimuleerd tot beveiliging van de woning met het KVV.			

		<p>A5. Na aanhouding door de politie worden jongeren rechtstreeks aangemeld bij het Openbaar Ministerie. Eventuele schade die is veroorzaakt wordt meegenomen in het strafproces. Jongeren die bij Halt in behandeling zijn genomen betalen de veroorzaakte schade via bemiddeling van Halt aan de gemeente of aan derden terug.</p> <p>De gemeente is gestart met het vandalisme offensief. De gemeente doet van alle vernielingen aan gemeente eigendommen aangifte. De aangifte wordt voorzien van een schade bedrag en een foto en wordt bij de gemeente op zaak geregistreerd.</p> <p>Elke maand worden alle schade gevallen voorzien van foto en bedrag in de RBC gepubliceerd. Daarbij wordt een oproep aan de inwoners gedaan om bij de politie melding te doen indien zij meer afweten van de aangerichte schade. Na een jaar zal het project worden geëvalueerd en zal worden bekeken of deze aanpak wordt voortgezet.</p>		
		<p>A6. Het uitgangspunt m.b.t. vergunningaanvragen voor coffeeshops en sekswinkels is dat deze worden geweigerd. <i>(Er zijn geen aanvragen geweest)</i></p>		n.v.t.
		<p>A7. Bij het Meldpunt Bijzonder Zorg (MBZ) zijn personen aangemeld die overlast veroorzaken en een gevaar voor zichzelf en voor hun omgeving vormen en/of een bedreiging zijn voor de openbare orde. Daarnaast zijn slachtoffers en daders van huiselijk geweld bij het MBZ behandeld.</p>		n.v.t.
		<p>A8. Buurtinitiatieven om de veiligheid op straat te vergroten zullen door de gemeente worden gestimuleerd en ondersteund.</p> <p>Vanuit de gemeente, o.a. de dorpsafel Dodewaard, zijn verzoeken binnengekomen om buurtpreventie op te starten.. De gemeente start in april met het buurtpreventie project Waaks.</p> <p>We starten ermee om hondenbezitters aan te schrijven met de vraag of zij deel willen nemen aan buurtpreventie. Het project Waaks presenteren we ook tijdens de komende inbraakpreventie avonden in de zes dorpskernen. Tijdens de avonden kunnen inwoners (dus ook niet hondenbezitters) zich voor deelname buurtpreventie aanmelden.</p>		

Hulpdiensten																													
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang																									
				Beleidsmatig	Financieel																								
A.	De gemeente blijft er op hameren, dat de aanrijdtijden van de hulpdiensten moeten blijven voldoen aan de landelijke normen. Regionalisering moet leiden tot een doelmatige en doeltreffend kwaliteitslag binnen de bestaande budgetten.	A1.	Met betrekking tot het ambulancevervoer bij de Regionale Ambulancevoorziening er op aandringen dat ook in elke kern van de gemeente Neder-Betuwe het overschrijdingspercentage van de 15 minuten norm gelijk is aan het gemiddelde in de regio Gelderland Zuid en maximaal 5% bedraagt.																										
<p>Toelichting:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kern</th> <th>Gemiddelde aanrijtijd in minuten</th> <th>% binnen norm van 15 minuten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dodewaard</td> <td>11</td> <td>79</td> </tr> <tr> <td>Echteld</td> <td>7</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>Kesteren</td> <td>7</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>Opheusden</td> <td>9</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>IJzendoorn</td> <td>8</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Ochten</td> <td>8</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Kern	Gemiddelde aanrijtijd in minuten	% binnen norm van 15 minuten	Dodewaard	11	79	Echteld	7	94	Kesteren	7	92	Opheusden	9	83	IJzendoorn	8	100	Ochten	8	92			
Kern	Gemiddelde aanrijtijd in minuten	% binnen norm van 15 minuten																											
Dodewaard	11	79																											
Echteld	7	94																											
Kesteren	7	92																											
Opheusden	9	83																											
IJzendoorn	8	100																											
Ochten	8	92																											
		A2.	Goede samenwerking tussen hulpverleners om slachtoffers te redden en te verzorgen tijdens een ramp of een groot ongeval.																										
		A3.	Met betrekking tot de brandweer wordt het volgende opgepakt: <ul style="list-style-type: none"> Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (proactie, preventie en preparatie) Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (proactie, preventie en preparatie) met als doel te voldoen aan de nulmeting brandweezorg van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid; Verder vorm geven aan de samenwerking tussen Tiel en Neder-Betuwe en te participeren als cluster binnen en buiten de veiligheidsregio. 																										

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 2 Openbare orde en Veiligheid				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Lagere bijdrage VRGZ	-43.000	0	0	0
b. Overige kleine verschillen	-35.452	-28.500	-37.253	-32.897
Totaal	-78.452	-28.500	-37.253	-32.897

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Lagere bijdrage VRGZ
De programmabegroting 2013 en meerjarenraming 2014-2016 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft geresulteerd in een eenmalige verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 43.000 voor het jaar 2013. Hoofdzakelijk is dit het gevolg van het overschot van de VRGZ van het jaar 2011 dat door het AB van de VRGZ in 2012 is besloten in te zetten als verlaging van de gemeentelijke bijdrage 2013. Middels uw zienswijze op de programmabegroting 2013 VRGZ heeft u hier eind 2012 mee ingestemd.
- b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P2 Programma:		Openbare Orde en Veiligheid			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
geen					
Totaal investeringsbedragen					

PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder J.M. Schuurman en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-Inhoud

De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie evenals de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.

Relevantie beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012);
- Beheerplannen onderhoud wegen, gebouwenbeheer en groen;
- Landschap Ontwikkeling Plan (LOP)
- Attractiebesluit speeltoestellen
- Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan
- Nota speelruimtebeleid (raadsbesluit van 29 januari 2009) en uitvoeringsplan 2012 (raadsnet 26 maart 2012)

Ontwikkelingen

Speelruimtebeleid

De uitrol van de nota "inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd" moet opleveren dat een beter dekkend aanbod van speelvoorzieningen ontstaat voor 0-6 jarigen, 6 tot 12 jarigen en 12+. De uitvoering van de nota vindt gefaseerd plaats binnen de vastgestelde financiële kaders. In 2012 is een inhaalslag gemaakt en zijn extra middelen uit de reserve onttrokken. M.b.t. jongerenontmoetingsplekken in de openbare ruimte ondernemen wij alleen actie op het moment dat de behoefte is aangetoond en de jongeren een actieve bijdrage willen leveren aan de realisatie.

Fileproblematiek Rijnbrug

De problematiek rond de filevorming staat op dit moment hoog op de politiek/bestuurlijke agenda van de provincies en omliggende gemeenten.

Er vinden nog steeds bestuurlijke overleggen (provincies Gelderland en Utrecht, gemeente Wageningen, Ede, Veenendaal, Rhenen, Buren en Neder-Betuwe, Regio Rivierenland en Food Valley) plaats over een oplossing voor de fileproblematiek rond de Rijnbrug/N233. Er is een bestuurlijke overeenkomst getekend. De volgende stap is voldoende co-financiering vinden binnen de regio Rivierenland. Het college stelt voor om voor Neder-Betuwe 250.000 euro te reserveren in de kadernota.

Carpoolplaats Ochten

In mei 2012 is de carpoolplaats te Ochten (Walenhoekseweg/Cuneraweg) in gebruik genomen. Deze is mede gefinancierd door de provincie Gelderland. In totaal is plaats voor 55 auto's. Bij de carpoolplaats is ook een bushalte voor snelnet lijn 45 (Tiel – Wageningen).

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Opgeruimd staat netjes					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Opruimen van zwerfafval, volksergenis nummer één, kan worden aangepakt door inwoners zelf.	A1.	Het geven van voorlichting, in samenwerking met Natuur Milieu en Educatie (NME)–centrum, op lager- en middelbaar onderwijs.		
		A2.	Bevorderen participatie, bijvoorbeeld door te zorgen dat zwerfvuil op de agenda van de verschillende dorpsstafels komt te staan en bij contacten met burgers over dit onderwerp stimuleren om gezamenlijk de problematiek aan te pakken.		N.v.t
		A3.	Deelnemen aan campagne Opgeruimd op vakantie en vuurwerkcampagne (bv. Aanbrengen Banners, extra opruim rondes en voorlichting).		N.v.t.
		A4.	Jaarlijks met scholen en maatschappelijke organisaties (bv jagersvereniging en Agrarische Natuur vereniging) de gemeente van zwerfvuil ontdoen.		
		A5.	Met regelmaat communiceren over het onderwerp zwerfafval.		N.v.t.

Ruimte en groen					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Op de uitvoering van het Beheer Groen en Openbare Ruimte bezuinigen zonder concessies aan de kwaliteit. Efficiënt, doelmatig en goedkoper groenbeheer. De gemeente moet wel de regie in handen houden van het onderhoud van de groenvoorziening voor een schone, groene en daardoor prettige leefomgeving. Schone, groene en prettige leefomgeving met minder kosten.	A1.	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma zoals is opgenomen in het geactualiseerde groenbeheer programma.		
		A2.	Het stimuleren van adoptie van groenstroken door burgers.		

Bescherming landschapskwaliteiten					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Op het gebied van landschapskwaliteit staan centraal: duurzaamheid, maatschappelijke functie, veiligheid en betrokkenheid van agrariërs en bewoners van het buitengebied. Het open karakter van het buitengebied bewaren.	A1.	Participeren in en stimuleren van projecten van derden ten behoeve de uitvoering van het LOP.		
		A2.	Het betrekken van maatschappelijke instanties (agrarisch natuurvereniging, Wildbeheer Nederland, dorpsstafel, historische kring e.d.) bij de uitvoering van het LOP.		
		A3.	Aanwezige landschappelijke kwaliteiten vastleggen en beschermen in bestemmingsplannen voor het buitengebied. (cultuurhistorische waarden kaart).		N.v.t.

Verkeersafwikkeling							
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang			
				Beleidsmatig	Financieel		
A.	De verkeersvisie vaststellen en uitvoeren, verkeersknelpunten N233 (Rijnbrug) en gevaarlijke wegen en punten aanpakken. Ontsluitingsweg Agro Business Centrum(ABC) moet verkeersintensiteit in Opheusden verminderen. Goede verkeersafwikkeling en ontlasting van dorpskernen.	A1.	Starten met het oplossen van de knelpunten vanuit het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan op het gebied van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid (fysieke maatregelen).				
		A2.	Samenwerken met de provincies Gelderland en Utrecht en aanliggende gemeenten aan een oplossing voor de fileproblematiek rond de Rijnbrug (korte en lange termijn).				
		Toelichting: Voor de bekostiging van de korte termijn oplossing zal in de regio Rivierenland nog een bijdrage moeten worden gevonden voor de cofinanciering.					
		A3.	Stimuleren en bevorderen van de voorlichting en educatie op het gebied van de verkeersveiligheid (niet infrastructurele maatregelen).				
		A4.	Stimuleren en bevorderen van het openbaar vervoer in de gemeente.		N.v.t.		

Recreatie en toerisme					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Economische groei door kansrijke recreatieprojecten in de regio, bijvoorbeeld groen, toerisme en zorgprojecten. Recreatiemogelijkheden en daarmee arbeidsplaatsen scheppen door initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme te steunen.	A1.	Het ontwikkelen van een lokale toeristisch-/recreatieve visie. (1 ^e helft 2013).		N.v.t.
		A2.	Evaluatie van het actieplan recreatie & toerisme.		N.v.t.
		A3.	Meewerken aan een nieuwe regionale toeristisch-/recreatieve visie.		
		A4.	Participeren in platform recreatie en toerisme.		N.v.t.
		A5.	Regionaal bureau voor toerisme financieel blijven steunen.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 3 Openbare ruimte				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Aansluiting N323/A15	243.620	0	0	0
b. Uitvoering speelruimtebeleid 2013	60.000	0	0	0
c. Bomen	24.244	25.000	0	0
c. Overige kleine verschillen	-13.341	4.659	-2.841	-2.841
Totaal	314.523	29.659	-2.841	-2.841

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Aansluiting N323 / A15

Middels memo van 11-3-2013 bent u op de hoogte gebracht met betrekking tot de financiën en optimalisatie aansluiting N323/A15. Om hier verder uitvoering aan te geven wordt u voorgesteld om de gereserveerde Pro rail middelen ter hoogte van € 243.620 beschikbaar te stellen middels onttrekking aan de reserve grondexploitatie. Bij het overzicht mutaties in reserves ziet u de onttrekking terug uit de reserve grondexploitatie. Per saldo is het effect budgettair neutraal in deze bestuursrapportage.

b. Uitvoering speelruimtebeleid 2013

Middels een memo van 5-3-2012 bent u geïnformeerd over de planning van het speelruimtebeleid in 2012 en 2013. Hieronder een korte update:

Speelruimte 2012

Eén van de speeltuinen die in 2012 gepland stond, is niet gerealiseerd. De realisatie van deze speeltuin is afhankelijk van de planvorming van Oranjarahof en is daarom doorgeschoven naar 2014 e.v.. Door deze verschuiving hebben wij in 2012 minder uitgegeven aan speelruimte dan begroot en hebben we in de 2^e bestuursrapportage 2012 € 25.000 kunnen overhevelen van 2012 naar 2013.

Speelruimte 2013

In bovengenoemde memo stond voor 2013 aan € 141.000 nieuwe speeltoestellen gepland. De speeltuin op het VLC-terrein in Kesteren wordt echter doorgeschoven naar 2014 e.v. en voor de speeltuin in Echteld (Hoofdakker) is minder budget benodigd. In het speelruimtebeleid staat echter ook beschreven dat 12+ plekken niet gepland worden en alleen op behoefte worden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor 0-6 speeltuintjes. In 2013 wordt een 12+plek in Opheusden gerealiseerd en een 0-6 plek in Kesteren. Om in 2013 verdere uitvoering te geven aan het speelruimtebeleid zoals hierboven staat beschreven is een onttrekking aan de reserve speelruimte noodzakelijk van € 60.000. Bij het overzicht mutaties in reserves ziet u de onttrekking terug uit de reserve speelruimte. Per saldo is het effect budgettair neutraal in deze bestuursrapportage.

c. Bomen

In de Kastanjabomen heeft in Nederland vanaf ongeveer 10 jaar geleden een onbekende bloedingsziekte zijn intrede gedaan. Uit onderzoek van de Dorstkamp is vast komen te staan dat men niet weet waar deze ziekte vandaan is gekomen en ook niet weet hoe deze ziekte is te voorkomen of te bestrijden. In onze gemeente zijn alle selecties van de Kastanjabomen nu voor 80 % ziek of dood. Alleen de Wilde Kastanje is nog gezond. In onze gemeente zijn veel boomkwekers, deze kwekers telen ook kastanjabomen. Het kan niet zo zijn dat wij als gemeente een infectiebron in stand houden, waarvan de kwekers de dupe van worden. Zodoende zijn wij als beheerder van het gemeentelijk bomen areaal genoodzaakt door de gehele gemeente de kastanjabomen, die zijn aangetast door de bloedingsziekte, te rooien. Daarnaast nemen wij maatregelen in de Bernardlaan (Dodewaard) in verband met extreme worteldruk. Per saldo is hier € 49.244 aan extra budget noodzakelijk verdeeld over de jaar 2013 (€ 24.244) en 2014 (€ 25.000). Als dekking voor de kosten 2013 wordt gebruik gemaakt van de post onvoorzien. Hiervoor verwijs ik u naar het overzicht van de post onvoorzien op pagina 57.

d. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P3 Programma:		Openbare Ruimte			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen Investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2014	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2014	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus gebouwenonderhoud	2014	40	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	strooier	2016	45	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal Investeringsbedragen		363		

PROGRAMMA 4: ECONOMIE

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Algemeen:

Programma-inhoud

Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat.

Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsterreinen.

Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden.

Door middel van herstructurering cq. Herschikking in stand houden van bedrijventerreinen

Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel
- Sterconvenant

Ontwikkelingen

Biezenburg

Door de regio Rivierenland is op grond van recente onderzoeksrapporten de Biezenburg aangewezen om te ontwikkelen als een logistieke hotspot. In het komende begrotingsjaar zal het college de integrale ontwikkeling voortvarend en adequaat oppakken.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Ondernemen en werkgelegenheid					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente zet zich blijvend in voor werkgelegenheid en een gezond ondernemersklimaat. Bevordering van particuliere investeringen door duidelijke, eenduidige bestemmingsplannen, efficiënte afhandeling van aanvragen.	A1.	Voortzetting uitgifte bedrijventerreinen Bonegraaf-West en Tolsestraat.		
		Toelichting: Door de economische crisis loopt de verkoop van de kavels niet volgens de prognose. In de grondexploitatie is dit verwerkt.			
		A2.	Opstellen van een Businessplan voor de Bedrijfsomgeving (BVB) voor herstructurering van bedrijventerreinen Panhuis.		
		A3.	Contacten onderhouden met werkgevers adviespunt rivierenland (WAPR) en ondernemersverenigingen.		
		A4.	Deelnemen aan een aantal projecten (Regionaal ontwikkelingsbedrijf, logistieke hotspot) van de regio.		
		A5.	Bonegraaf-Oost en Casterhoven (bedrijventerrein) ontwikkelen		
		Toelichting: Casterhoven: op dit moment wordt er binnen de GEM een concept voorstel van de invulling van het bedrijventerrein besproken. Bonegraaf-Oost: De ontwikkeling van 1 ha is naar achteren geschoven om dit toe te voegen bij het quotum van Casterhoven. Verder ligt de ontwikkeling van Bonegraaf-Oost op dit moment stil.			

Benutten subsidieregelingen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Faciliteit voor het aanboren en benutten van bestaande provinciale en rijkssubsidieregelingen voor gemeente en ondernemers. Gebruikmaken van subsidiemogelijkheden voor gemeente en attenderen/doorverwijzen aan ondernemers.	A1.	Door samen met de regiogemeenten uitvoering te geven aan opgestelde nieuwe plannen, tevens gebruik maken van de subsidiemogelijkheden van provincie en rijk voor uitvoering van deze plannen.		
		A2.	Aanpakken subsidiemogelijkheden (Regiocontract en Betuwse bloem).		N.v.t.

Industrieterreinen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Afronden van de ontwikkeling van bedrijventerrein Medel 1. Neder-Betuwe houdt met Tiel de regie over Medel 2. Ontwikkeling bedrijventerreinen. Evenwichtige ontwikkeling van industriële vestiging en werkgelegenheid.	A1.	Afspraken maken met gemeente Tiel betreffende Medel afronding.		
		A2.	Voor een gedeelte van Medel Afronding waaronder Medel 1a komt een provinciaal inpassingplan.		N.v.t.

Winkelconcentraties, voorzieningen, leefbaarheid					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Afrondende besluitvorming winkelconcentraties in Dodewaard, Kesteren en Ochten. Go/no-go besluit in 2010. Leefbare dorpskernen met goed voorzieningenniveau.	A1.	De besluitvorming over de kern Kesteren is in 2011 en Ochten is in 2012 afgerond.		
		A2.	Verder onderzoek naar winkelconcentratie Dodewaard fase 2 is een private aangelegenheid.	N.v.t.	N.v.t.

Agro Business Centrum (ABC)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Agro-BusinessCentrum (ABC) met voorrang tot ontwikkeling brengen, gebruik makend van subsidies van andere overheden, en boomkwekers bestuurlijk stimuleren mee te doen. Go/no-go besluit in 2010.	A1.	De besluitvorming over het Agro-BusinessCentrum (ABC) is in 2011 afgerond.	N.v.t.	N.v.t.
		A2.	Structuur-/strategische visie opstellen en de businesscase verder uitwerken.		N.v.t.
		A3.	Na vaststelling structuur-/strategische visie en uitgewerkte plannen ABC mogelijk maken dat ABC (door marktpartijen) tot gefaseerde uitvoering/realisatie kan komen.		N.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 4 Economie				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Overige kleine verschillen	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P4 Programma:		Economie			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Geen				
	Totaal Investeringsbedragen				

PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs;
- Verordening leerlingenvervoer en aangenomen motie (raadsbesluit 26 mei 2011).
- Verordening Cliëntenraad Leerlingenvervoer Neder-Betuwe (raadsbesluit 26 mei 2011)
- Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen;
- Actieplan Voor- en vroegschoolse Educatie 2011-2014;
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel
- Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP);
- Statuten Stichting Spoenk.

Ontwikkelingen

Passend onderwijs

Naar verwachting zijn met ingang van 1 augustus 2014 de nieuwe regels van toepassing wat betreft de wijzigingen op het terrein van passend onderwijs. Welke gevolgen dat heeft voor het onderwijs en de gemeente kan op dit moment nog niet worden aangegeven. De gemeenten die gelegen zijn in de regionale samenwerkingsverbanden moeten gezamenlijk en afzonderlijk overleg hebben met het samenwerkingsverband over het vast te stellen zorgplan. Hieraan zal tijdig uitvoering worden gegeven.

Leerplicht

De feitelijke uitvoering van de leerplicht is met ingang van 1 augustus 2011 overgedragen aan het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Het RBL verzorgt de leerplichtwerkzaamheden voor de gemeenten Geldermalsen, Buren, Culemborg, Neerijnen, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. De samenwerking leidt tot kwaliteitsverbetering, continuïteit en efficiency. Een leerplichtambtenaar houdt spreekuur in het gemeentehuis in Neder-Betuwe. Jaarlijkse verantwoording vindt plaats via het jaarverslag leerplicht.

Leerlingenvervoer

Uitvoering wordt gegeven aan de vastgestelde verordening inclusief de aangenomen motie: "Gedurende de schooljaren 2011/2012 en 2012/2013 de bestaande beschikkingen en de huidige vervoervorm voor leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs ongewijzigd te laten, zolang deze leerlingen in de basisschoolleeftijd zijn. Leerlingen die nu aangepast vervoer hebben, houden op deze wijze gedurende deze twee schooljaren aangepast vervoer, zolang zij ingeschreven zijn in het speciaal (basis)onderwijs. Voor nieuwe aanvragen geldt geen overgangstermijn.

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Door de vaststelling van de beleidsnotitie "Voor en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel" en bijbehorende afspraken met partner, versterken we de kwaliteit van Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE). Deze intensivering van VVE is in lijn met landelijk beleid. De afgelopen maanden heeft de Onderwijsinspectie een nulmeting uitgevoerd naar de kwaliteit van VVE in Neder-Betuwe. Het beeld dat uit dit onderzoek naar voren komt voor Neder-Betuwe is in overeenstemming met het landelijke beeld. Met name op onderwerpen als doorgaande leerlijn, resultaatmeting en ouderbetrokkenheid dienen verbeteringen doorgevoerd te worden. Na een interactief proces zijn er documenten opgesteld (Neder-Betuwse Overdracht- en Verwijsprocedure (NBOV) en programma van eisen) en is er op 7 juni 2012 een intentieverklaring getekend. In deze intentieverklaring liggen afspraken vast voor de uitvoering van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Neder-Betuwe tussen de gemeente en het peuterspeelzaalwerk, beide organisaties in de kinderopvang, STMG en het Primair Onderwijs.

Overige ontwikkelingen:

- Uitvoeren Onderwijshuisvestingsprogramma t/m 2013;
- Opstellen Onderwijshuisvestingsprogramma 2014.
- Vervangende nieuwbouw Pantarijn.
- Wetsvoorstel overheveling buitenonderhoud Primair Onderwijs van gemeente naar schoolbesturen ingaande 2015.
- Wijziging statuten Spoenk in verband met de samenwerking Fluvium in de vorm " personele unie" ingaande augustus 2013

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Openbaar onderwijs in alle kernen					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Openbare basisschool in Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden. In stand houden van kwalitatief goede openbare basisscholen of het aanbieden van kwalitatief goed openbaar basisonderwijs in elke kern.	A1.	Toezicht op het bestuur van de openbare scholen en naleving van wettelijke eisen en gemaakte afspraken.		n.v.t.
		A2.	Toetsen, beoordelen en adviseren van/over de begroting en jaarrekening/-verslag van het bestuur van de openbare scholen.		n.v.t.
		A3.	Periodiek (minimaal twee keer per jaar) overleg met het bestuur van de openbare scholen		n.v.t.
		A4.	Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen met als insteek blijvend en goed openbaar basisonderwijs in de kernen Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden.		
		A5.	Adviseren over samenwerking of fusie met schoolbesturen in de regio teneinde door schaalvergroting tot lagere kosten te komen en borging van de vereiste hoge onderwijskwaliteit.		n.v.t.

Brede school					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente staat positief tegenover initiatieven van scholen die er toe leiden dat uiterlijk in 2014 voor 2 brede scholen initiatieven zijn gerealiseerd. Daartoe wordt een beleid ten aanzien van brede scholen ontwikkeld. Vergroting van de ontwikkelingskansen van kinderen door het opzetten van brede scholen. Tevens komt er een doorlopende en op elkaar aansluitende opvang voor kinderen.	A1.	In overleg treden met alle betrokken partijen over de ontwikkeling van brede scholen, waarbij een relatie wordt gelegd met de combinatiefunctie. De oorspronkelijke beleidsnotitie komt hiermee te vervallen.		n.v.t.
		A2.	Samenwerking stimuleren teneinde de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten.		n.v.t.
		A3.	Medewerking verlenen bij initiatieven tot brede scholen, voor zover dit binnen de aanwezige capaciteit van de scholen mogelijk is en dit voor de gemeente geen extra kosten geeft.		n.v.t.

HAVO-top Pantarijn in Kesteren					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente kiest voor een proactieve rol om de Pantarijn te helpen een HAVO-top te realiseren. Uitbreiding van het aanbod van openbaar middelbaar onderwijs in onze gemeente in een regio waar het opleidingsniveau en gemiddelde inkomen nog steeds tot de laagste van het land behoren.	A1.	In overleg met het bestuur Pantarijn de mogelijkheden voor volledig HAVO onderwijs onderzoeken. Het initiatief daartoe ligt primair bij het schoolbestuur. Het geven van volledig Havo- onderwijs in het huidige gebouw is niet mogelijk. In verband hiermee worden de mogelijkheden onderzocht om te komen tot vervangende nieuwbouw in Kesteren met voldoende ruimte voor volledig Havo-onderwijs of mogelijkheid deze te realiseren.		
In de kadernota 2014- 2017 wordt rekening gehouden met de kosten vervangende nieuwbouw van het Pantarijn, omdat het huidige gebouw aan vervanging toe is. Voor de vervanging van de huidige school is/ wordt voldoende rijksvergoeding ontvangen. Deze rijksvergoeding is niet geormerkt en niet apart gereserveerd.					

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente stelt de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) op. Zet samen met de scholen het lokaal onderwijsbeleid uit.	A1.	Uitvoering geven aan gezamenlijk overleg Lokaal Educatieve Agenda (LEA) ca. 3 à 4 keer per jaar.		n.v.t.
		A2.	Uitvoering geven aan onderwijsachterstandenbeleid		
		A3.	Voldoen aan de eisen van de wet OKE en invulling geven aan de beleidsnotitie "Voor en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel".		
		A4.	Uitvoering geven aan de onderdelen van het CJG, als schoolgericht maatschappelijk werk en Jeugdpreventie netwerk. Tevens uitvoering geven aan schoolbegeleiding.		
		A5.	Inspelen op nieuwe ontwikkeling (zoals Passend onderwijs) en deze vooraf en samen met de scholen en maatschappelijke organisatie bespreken alvorens deze ter besluitvorming worden voorgelegd aan het gemeentebestuur.		
		A6.	Afstemming en samenwerking met CJG (zie verder programma 7)		n.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma	5 Scholing en vorming			
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Harmonisatie peuteropvang (overheveling naar P6)	-5.741	-5.741	-5.741	-5.741
b. Overige kleine verschillen	-3.086	-3.086	-3.086	-3.086
Totaal	-8.827	-8.827	-8.827	-8.827

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Harmonisatie peuteropvang
 Vanaf 1 januari 2013 zijn alle tot de stichting de Peuterdriehoek behorende peuterspeelzalen overgedragen aan Kinderopvang Bunderbos B.V. Door deze overdracht is de werkvorm peuterspeelzaal omgezet in peuteropvang binnen de kinderopvang. Voorgesteld wordt om de middelen vanuit het onderwijsachterstandenbeleid (programma 5), die betrekking hebben op de harmonisatie van de peuterspeelzalen, over te hevelen naar programma 6. Op deze wijze staat het gehele budget met betrekking tot de harmonisatie op programma 6. Het gaat om een bedrag van €139.997 aan baten (doeluitkering) en een bedrag van €145.738 (deel van de subsidie aan Bunderbos) aan lasten. Per saldo is het effect budgettair neutraal.
- b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P5 Programma:		Scholing en Vorming			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Integrale bouw SB0/S0 Ochten	2009	2.133		
Lopend	1e inrichting integrale bouw SB0/S0 Ochten	2009	120		
Lopend	1e inrichting groep 12 Sébaschool	2012	13		
	Toelichting: Bovenstaande drie kredieten staan in relatie tot de nieuwbouw van de school in Ochten (Detmar/Rehobothschool). Door te vertraging van de vaststelling van het Bestemmingsplan Triangel is de bouw van de school vertraagd. De oorspronkelijke planning is niet gehaald. De school is eind 2012 in gebruik genomen. Het bouwkrediet zal in 2013 worden afgehandeld.				
	Totaal Investeringsbedragen		2.266		

PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR

Portefeuillehouder: wethouders V.M. van Neerbos en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-inhoud

Het stimuleren en het in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- jongeren- ouderenwerk, peuterspeelzaalwerk, (Algemene) Muzikale vorming, als ook het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011);
- Beheerplan gebouwen;
- Renovatieplan groene sportvelden (raadsbesluit 30 oktober 2008 i.c.m. 7 september 2009);
- Verordening wet Kinderopvang 2010 (raadsbesluit van 7 oktober 2010);
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel;
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen (raadsbesluit 11 november 2010);
- Scenarioplan Accommodatiebeleid 'Kiezen en Delen' (raadsbesluit 12 november 2009);
- Nota jeugdbeleid Neder-Betuwe 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009 plus update april 2012 (raad 28 juni 2012);
- Convenant Bibliotheekwerk Rivierenland 2012-2015 (raadsbesluit 26 mei 2011).

Ontwikkelingen

Basisbibliotheek

Het convenant is door alle regiogemeenten, met uitzondering van Buren, getekend. De uitvoering hiervan wordt door de bibliotheek opgepakt. De vaste bibliotheekvoorziening in Opheusden en Ochten zijn in januari 2013 in gebruik genomen. In Dodewaard en Kesteren zoeken we in 2013 naar een oplossing voor de slechte huisvesting van de bibliotheek.

Sport

In het coalitieakkoord is vooral een relatie gelegd tussen gezondheid en beweging. Naast die projecten heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid met betrekking tot het in stand houden van de huidige sportvoorzieningen. De voetbal- en korfbalvelden worden onderhouden conform de richtlijnen van ISA-Sport. De binnensportaccommodaties vragen ook jaarlijks onderhoud. Daarnaast heeft het Rijk de regeling voor Combinatiefunctionarissen verbreed door de regeling van Buurtsportcoaches op te zetten. In 2012 zijn de functieprofielen vastgesteld en vervolgens zal in 2013 overleg plaatsvinden met alle betrokken partijen om te onderzoeken of er buurtsportcoaches aangesteld kunnen worden in onze gemeente. Voor 1 juli 2013 zal de raad geïnformeerd worden over de uitkomsten hiervan.

Accommodatiebeleid

Op basis van de nota Integraal accommodatiebeleid "Visie en uitgangspunten" en het scenarioplan "Kiezen en delen" is gekozen voor een gefaseerde aanpak. Met andere woorden de uitvoering van het plan is mede afhankelijk van andere ontwikkelingen in een bepaalde kern. In het vierde kwartaal 2012 is een nadere planning met betrekking tot de verdere uitvoering van het accommodatiebeleid aan de raad voorgelegd.

Jeugd en jongeren

In mei 2012 is de update nota jeugdbeleid 2012-2013 vastgesteld. Het verbeteren en verbreden aan de lokale informatievoorziening aan de jeugd, in relatie tot gebruik van sociale media is een belangrijke ontwikkeling, waar in samenwerking met buurgemeenten, scholen en jongerenwerk aan gewerkt zal worden. Daarnaast is een belangrijke ontwikkeling dat we het initiatief en de verantwoordelijkheid voor activiteiten neerleggen bij de dorpen en de jongeren zelf, waarbij het jongerenwerk een belangrijke spilfunctie heeft.

Peuteropvang

De beleidsnotitie "voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel" is in september 2012 vastgesteld. Vanaf 1 januari 2013 werken we met een kindgebonden peutertoeslag om de toegankelijkheid voor de peuterarrangementen te borgen. Ouders die niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de Belastingdienst, kunnen een beroep doen op deze inkomensafhankelijke peutertoeslag (gemeentelijke subsidie). Het peuterspeelzaalwerk vormen we om tot peuterarrangementen die vanaf 1 januari 2013, onder de Wet kinderopvang vallen. We spreken dan ook niet meer van peuterspeelzaalwerk, maar van peuteropvang.

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Jongeren aan zet							
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang			
				Beleidsmatig	Financieel		
A.	Jeugd betrekken bij het beleid. Jongeren laten meedenken over het jeugdbeleid door jaarlijkse jeugdgemeenteraad i.s.m. basisscholen. Jaarlijks jeugddebat voortgezet onderwijs zoals bij raadsverkiezing 2010.	A1.	Vervolg geven aan de Kindergemeenteraad.				
		A2.	Organiseren jeugddebat.				
		A3.	De jongerenwebsite Jongin actiever inzetten om jongeren te bereiken, te laten participeren en het aanbod kenbaarder te maken. O.a. door middel van een pilot met buurgemeenten.				
		Toelichting A3 Met Jongin Neder-Betuwe hebben we de jongeren goed en hebben zij het lokale (activiteiten) aanbod gevonden. De participatiedoelstelling loopt nog achter. De subsidie voor de pilot waarmee we participatie wilden verbeteren is niet toegekend. Jongerenwerk gaat hier de komende tijd meer op inzetten.					
		A4.	Jongeren worden via jongerenwerk, jeugdverenigingen en dorpsstafels betrokken bij het organiseren van activiteiten.				
A5.	Kinderen en jongeren worden actief betrokken en gevraagd mee te denken over de inrichting van speelplaatsen en jongerenontmoetingsplekken.		n.v.t.				

Gezondheid en beweging					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Investeren in gezondheid door bewegen en voorlichting. Investeren in bewegen draagt bij aan de volksgezondheid. Voorlichting over gezondheid. Sport is een belangrijk sociaal bindmiddel.	A1.	Samenwerking zoeken tussen de professionals van de GSF en Mozaïek. Sportbuurtwerk en jongerenwerk proberen elkaar te versterken en van elkaar kennis gebruik te maken indien dit mogelijk is, zoals bijv. bij SportZbeats of het organiseren van sportieve activiteiten bij jeugdsozen of groepen hangjongeren.		
		A2.	Samenwerken met de sportverenigingen bij het opzetten van activiteiten. Activiteiten na schooltijd worden geprobeerd in samenwerking met verenigingen op te zetten, zoals tijdens de Nationale Sportweek, het promoten van de Sport- en Beweegwijzer of de naschoolse activiteiten van de combinatiefunctionaris.		
		A3.	Het sportaanbod laagdrempelig houden door bijv. het uitbrengen van de Sport- en Beweegwijzer, waardoor iedereen op de hoogte is van het sport- en beweegaanbod, het Jeugdsportfonds waardoor jeugd met beperkte middelen toch lid kunnen worden van een sportvereniging en het promoten van sport(verenigingen) tijdens de Nationale Sportweek.		

Dorpshuisvoorziening					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Een dorpshuisvoorziening levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de dorpen. In iedere kern een dorpshuisfaciliteit, die voldoet aan de huidige behoeften.	A1.	De ontwikkelingen in de verschillende kernen actief volgen en op het juiste moment aansluiting zoeken bij en participeren in actuele projecten.		
		A2.	Ontwikkelen van een voorzieningladder voor de hele gemeente, waarbij de dorpshuizen een belangrijke rol spelen. In het 2 ^e kwartaal van 2013 wordt de voorzieningladder ter besluitvorming aan het college voorgelegd. De raad wordt via een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht.		
		A3.	De uitkomsten van de pilot 'Huis van de Buurt' (Elim in Ochten) gebruiken om zowel in Kesteren en Dodewaard samen met de dorpshuizen te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het ook daar te implementeren. In 2013 wordt het voorzieningenplan voor het dorp Dodewaard ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Het concept Huis van de Buurt maakt hier integraal onderdeel van uit.		

Subsidiebeleid					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Subsidiemogelijkheid voor activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn. Bevorderen van activiteiten voor welzijn, sport en cultuur.	A1.	Mede op basis van de Visie op lokaal sociaal beleid en de evaluatie van het subsidiebeleid zal in 2012 worden gestart met de vormgeving van het nieuw subsidiebeleid. Besluitvorming daarover is in 2013 voorzien.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 6 Welzijn en cultuur				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Harmonisatie peuteropvang (overheveling van P5)	5.741	5.741	5.741	5.741
b Overige kleine verschillen	16.635	6.635	6.635	6.635
Totaal	22.376	12.376	12.376	12.376

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- a. Harmonisatie peuteropvang
Het betreft de overheveling van het budget dat betrekking heeft op de harmonisatie van de peuterspeelzalen zoals is aangegeven bij programma 5. Per saldo is het effect budgettair neutraal.
- b. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P6 Programma:		Welzijn en Cultuur			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Renovatie voetbalvelden	2009	314		
Lopend	Vervangen bus ouderenvoer	2013	45		
Bestaand	Vervangen bus ouderenvoer	2014	45	N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		404		

PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud

Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie (raadsbesluit 22 september 2005) en schuldhulpverlening (raadsbesluit 17 december 2009);
- Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen voor minima 2012
- Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Verordening en Besluit Wmo;
- Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2012-2015;
- Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011);
- Taakstelling huisvesting vergunninghouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe;
- Uitvoeringsplan Lokaal gezondheidsbeleid (raadsbesluit 12 april 2012)
- Gemeenschappelijke Regeling GGD Rivierenland.

Ontwikkelingen

RIW (Regionale Infrastructuur Werk)

Op basis van een eerste onderzoek heeft de Programmaraad Participerend in april 2012 de intentie uitgesproken om te komen tot één RIW. Dit heeft direct te maken met de komst van de Participatiewet, de voormalige Wet Werken naar Vermogen. Met de komst van deze wet waarin verschillende doelgroepen en budgetten worden gebundeld, is het voor een kleine gemeente steeds lastiger om re-integratiebeleid zelf te organiseren. Daarom hebben 8 van de 10 gemeenten in de regio Rivierenland, het UWV-Werkbedrijf en Lander de handen ineengeslagen om samen te werken in een RIW. Sinds 2006 heeft de gemeente Neder-Betuwe het re-integratiebeleid uitbesteed aan Tiel. Het ligt dus voor de hand dat ook onze gemeente hierin participeert. Eind 2012 is de stuurgroep RIW met het inhoudelijke model, fase twee, akkoord gegaan. Deze fase omvat o.a. de visie op werk, arbeidsmarkt, en activering. Ook de onderlinge afstemming van beleid is opgenomen als actiepunt. Dit inhoudelijk model is ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. In het tweede kwartaal van 2013 wordt gestart met fase 3, het organisatiemodel. Medio 2013 zal hierover nadere besluitvorming plaatsvinden en eind 2013 zal naar verwachting de implementatie van de RIW plaatsvinden, zodat we 01-01-2014 volgens de nieuwe wet- en regelgeving kunnen gaan werken. De RIW wordt een groeimodel, waarbij de gemeenteraad stap voor stap wordt meegenomen in de besluitvorming.

Transities AWBZ, Participatiewet en Jeugdzorg

Met het nieuwe regeerakkoord zijn de voorgenomen transitie's zowel qua tijd als ook qua inhoud op hoofdlijnen duidelijk geworden. Het tempo is nu bekend evenals de voorgenomen korting op de budgetten. Hierbij is het verstandig een slag om de arm te houden, het is niet uit te sluiten dat er nieuwe kortingen op het gemeentefonds doorgevoerd zullen worden als gevolg van nieuwe rijksbezuinigingen. We bereiden ons onverminderd voor op basis van de informatie die we hebben, inhoudelijk zullen er niet veel wijzigingen optreden en is de richting duidelijk. De transitie's vragen namelijk ook een omslag in denken over de rol van de gemeente; wat kunnen we nog compenseren op lokaal niveau, al dan niet in samenwerking met maatschappelijke partners (hoe leggen we verbanden en hoe werken we optimaal samen?). Tot hoe ver reikt de eigen verantwoordelijkheid van burgers (eigen kracht, zelfredzaamheid en samenredzaamheid) en hoe gaan we om met initiatieven van bewoners? Kortom, op welke wijze kunnen we de ambities die we als gemeente hebben realiseren, met de beperkte middelen die we hebben. Op basis van Visie op lokaal sociaal beleid zorgen we ervoor dat we als gemeente de regie pakken en zowel organisatorisch als beleidsmatig voorbereid en klaar zijn voor de transitie's. Ook regionaal is er een visie op de 'samenredzame' samenleving opgesteld. Het geeft de gemeenten een gezamenlijk koers om op te varen en een basis om een uitvoeringsplan uit te werken. Vooruitlopend op en in aansluiting daarop zijn we gestart met de lokale uitvoering om te komen tot één loket voor zorg, welzijn, werk en wonen. In dat loket kunnen alle inwoners terecht voor informatie, advies of een aanvraag op die terreinen en waar nodig voor een doorverwijzing. Essentieel daarbij is dat onze maatschappelijke partners daarin een rol gaan spelen.

Uitvoering sociale wetgeving

De uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen is uitbesteed aan de gemeente Tiel. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de wijze van uitvoering en verantwoording. De Rekenkamer heeft recent een onderzoek gedaan naar de sturing, verantwoording en kwaliteit van de managementinformatie met betrekking tot het re-integratiebeleid. Het is duidelijk dat de verantwoordingsstructuur niet voldoet en de kwaliteit van de managementinformatie te laag is. De conclusies en aanbevelingen zijn door het college overgenomen en bieden goede handvatten om te komen tot verbetering van de sturing, verantwoording en kwaliteit van de managementinformatie. In de reactie van het college op dit onderzoek kunt u zien op welke manier het college hier invulling aan geeft, de eerste verbeteringen zijn inmiddels doorgevoerd. Ook de dienstverleningsovereenkomst wordt op dit moment opnieuw bezien en aangepast aan de actualiteit en de nieuwe wensen van beide partijen.

Participatiewet

Waar we bij de begroting nog spraken over de invoering van de Wet werken naar vermogen moeten we het nu hebben over de invoering van de Participatiewet. Met de val van het kabinet Rutte is de Wet werken naar vermogen controversieel verklaard. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Asscher zijn de ideeën van de Wet werken naar vermogen in een bijna gelijke vorm teruggekomen; de Participatiewet. Wie kan werken, hoort niet afhankelijk te zijn van een uitkering. Maar mensen met een bijstandsuitkering of met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking kunnen vaak moeilijk werk krijgen. Het is wel de bedoeling dat die groep ook participeert in de samenleving, desnoods met vrijwilligerswerk. In de Participatiewet voegt het kabinet de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samen, waarbij een korting op de budgetten voor re-integratie voor deze doelgroepen wordt doorgevoerd. Het doel is een volledig ontschot participatiebudget, waarbij de gemeente grote beleidsvrijheid heeft op welke wijze dit wordt ingezet op de doelgroep. In het kader van de ontwikkeling van de RIW zal de besteding van het participatiebudget zeker terugkomen. In de loop van 2013 wordt de wet verder uitgewerkt, waarbij het streven is de wet per januari 2014 in te laten gaan.

Volksgezondheid

De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid met als onderdelen collectieve preventie, infectiebestrijding en jeugdgezondheidszorg. In Neder-Betuwe hebben veel inwoners een laag opleidingsniveau. Landelijk, maar ook regionaal blijken er grote verschillen te zijn in gezondheid en leefstijl tussen hoog en laagopgeleiden. Het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV) is het doel van het regionaal gezondheidsbeleid in Rivierenland. De speerpunten van het regionaal gezondheidsbeleid zijn overgewicht, genotmiddelen, depressie en seksuele gezondheid. Het beleid richt zich met name op jeugd en op ouderen. Ervaring leert ons dat de problemen hardnekkig zijn en dat deze alleen opgelost kunnen worden door een langdurige, integrale en gezamenlijke aanpak.

Het Regionaal Uitvoeringsprogramma bij de regionale nota gezondheidsbeleid 'Gezond Verder' kan gebruikt worden als basis voor een verdere uitwerking van de beoogde resultaten per speerpunt met als paraplu's weerbaarheid en bewegen.

Alcoholmatigingsprogramma is per 1 januari 2012 gestopt. Alcoholverstrekking bij paracommerciële instellingen zal komende periode de aandacht krijgen.

Versterken rol Adviespunt

Het blijvend verder verbeteren van het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en het versterken van vrijwillige inzet is de komende jaren van groot belang om de gevolgen van landelijk beleid en ontwikkelingen als extra-muralisering en vergrijzing op te vangen. Het Adviespunt Neder-Betuwe speelt hierin een cruciale rol en is de spil in het netwerk van mantelzorg, vrijwilligerswerk, maatschappelijke stages en sociale activering van mensen die al dan niet tijdelijk aan de kant staan. Door het versterken en erkennen van deze spilfunctie van het Adviespunt, versterken we de informele zorg. (zie ook Lokaal Sociaal Beleid)

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Centrum voor Jeugd en Gezin					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Integrale ondersteuning bij opvoedende en vormende taken. Het CJG adviseert en begeleidt ouders en opvoeders/begeleiders bij opvoedkundige en vormende taken, signaleert vroegtijdig welke kinderen risico's lopen in hun ontwikkeling en bevordert de gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.	A1.	Het verder (door)ontwikkelen van het CJG. Dit gebeurt o.a. door nog meer aan te sluiten bij vindplaatsen, het versterken van de civil society, het stimuleren van de eigen kracht van mensen en het verstevigen van de samenwerking tussen de deelnemers.		n.v.t.
		A2.	Grote delen (zo niet bijna alles) op het gebied van Jeugdzorg komen over van de rijksoverheid en provincie naar de gemeente. We willen op basis van de CJG-gedachte de hele keten van Jeugdzorg sluitend maken. Daarvoor zullen we regionaal met alle betrokken partijen samenwerken om te zorgen voor een "warme overdracht" en antwoorden formuleren op de nieuwe situatie.		

Actief beleid op Sociaal Economische (gezondheids) verschillen (voorheen armoedebeleid)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Het terugdringen en voorkomen van het aantal mensen met een laag inkomen, de bijkomende problematiek en het sociaal isolement.	A1.	In de raadsvergadering van 25 april 2013 zal de raad een besluit nemen over de meerjarenaanpak, om de Sociaal Economische Gezondheid Verschillen in Neder-Betuwe terug te dringen.		
		A2.	Daarnaast gaan we de dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner te organiseren. Concreet wordt dit in het voorjaar 2013 opgepakt.		
		A3.	Uitvoering geven aan de beleidsnota "Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen"		
		A4.	Het inrichten van de dienstverlening rondom de schuldhulpverlening.		
		A5.	Oppakken van communicatie door het opstellen van een communicatieplan gericht op preventie.		

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente zorgt voor voldoende compenserend aanbod aan voorzieningen, dat alle inwoners in staat stelt zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij. Compenserend aanbod van voorzieningen om zelfstandig te kunnen leven.	A1.	De raad neemt in zijn vergadering van 25 april 2013 een besluit op het Wmo beleids- en uitvoeringsplan 2013 – 2016. In 2013 zal ook op basis van actuele wetgeving en jurisprudentie de Wmo verordening en het Wmo besluit worden aangepast.		
		A2.	Deels regionaal maar ook lokaal verder voorbereiden op de komst van dagbesteding en begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo.		n.v.t.
		A3.	Onder leiding van de lokale projectgroep Transitie een scenario uitwerken om invulling te geven aan de Visie op lokaal sociaal beleid: één loket, werken in de buurt/dorp en versterken van het adviespunt.		
		A4.	De uitkomsten van de pilot 'Huis van de buurt' in Ochten gebruiken om ook in de dorpen Dodewaard en Kesteren hiermee aan de slag te gaan.		

Vrijwilligerssteunpunt stageplan						
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
				Beleidsmatig	Financieel	
A.	Oprichten en in stand houden van een steunpunt voor vrijwilligers. Optimaal steun verlenen aan vrijwilligers (organisaties), mantelzorgers enz. Adequaat aanbod van maatschappelijke stages.	A1.	Versterken van de rol van het adviespunt (zie onder ontwikkelingen)			
		Toelichting : Het Adviespunt kent een sterk toenemende bekendheid en vindt haar weg steeds beter richting vrijwilligers(organisaties), mantelzorgers, verenigingen en burgerinitiatieven. Het aantal beschikbare uren voor 2013 beperkt het Adviespunt om een verdere stevige positionering in de lokale samenleving op te bouwen.				
		A2.	Faciliteren en ondersteunen van (vrijwilligers)organisaties, mantelzorgers, scholen en leerlingen			
		A3.	In stand houden van vacaturebank.			
		A4.	Via communicatie het bestaan van het adviespunt extra onder de aandacht brengen.			

Dagbesteding					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Dagopvang voor vervallen AWBZ-dagopvang. Alternatief voor AWBZ-dagopvang.	A1.	Met de pilot 'Huis van de buurt' wordt een concreet lokaal plan van aanpak en uitvoeringsplan gemaakt om samen slim voorzieningen, accommodaties en activiteiten te delen en te combineren. Doel is om inwoners zelf de regie te geven over het organiseren van activiteiten maar ook om bestaande en nieuwe vormen van dagbesteding te continueren en te ontwikkelen.		
		A2.	Door samenwerking binnen de regio een visie en strategie ontwikkelen om concrete antwoorden te formuleren op de komst van begeleiding en dagbesteding vanuit de AWBZ naar de Wmo.		

Werk					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Werk voor mensen met arbeidsbeperking. Meer werkplekken voor mensen met arbeidsbeperking.	A1.	Bij het Ondernemersplatform zal gevraagd worden om werkplekken beschikbaar te stellen voor mensen met een beperking, mede in relatie tot de invoering van de Participatiewet.		
		A2.	Projectmatige aanpak en maatwerk bieden bij ondersteuning en plaatsing van werkzoekenden. Wij doen dit vanuit een regionaal perspectief in samenwerking met diverse partners (Beursplein Rivierenland, UWV werkbedrijf, ondernemers, opleidingsinstituten, Lander, etc.) op basis van ketenbenadering.		
		A3.	Met de regio een RIW ontwikkelen om de uitvoering van de Participatiewet adequaat uit te voeren.		
		A4.	Aanpassen van het re-integratiebeleid binnen het kader van het participatiebudget (werk en bijstand, inburgering en educatie), in relatie tot het verminderen van de beschikbare financiële middelen.		

Verslavingszorg					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Actief beleid voor terugdringen van verslaving. Terugdringen van (de nadelige gevolgen van) verslaving en bevorderen van de gezondheid.	A1.	<p>Het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV) is het doel van het regionaal gezondheidsbeleid in Rivierenland. De speerpunten van het regionaal gezondheidsbeleid zijn overgewicht, overmatig gebruik genotmiddelen, depressie en seksuele gezondheid, met als paraplu's weerbaarheid en bewegen. Het Regionaal Uitvoeringsprogramma bij de regionale nota gezondheidsbeleid 'Gezond Verder' kan gebruikt worden als basis voor een verdere uitwerking van de beoogde resultaten per speerpunt.</p> <p>Nadruk zal de komende periode komen te liggen op het vergroten van de weerbaarheid. Weerbaarheid heeft een gunstige werking op alle gezondheidsthema's en dus ook op het terugdringen van overmatig gebruik van genotmiddelen. Jongeren leren door houding, gedrag, stemgebruik, balans en uitstraling, om te gaan met groepsdruk, waardoor ze grenzen voelen en grenzen stellen als grenzen doorbroken worden.</p>		
		A2.	Inzet van de straathoekwerker.		

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 7 Zorg, Werk en Inkomen				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Extra bijdrage Presikhaaf Bedrijven	53.600	0	0	0
b. BUIG budgetten (Wwb, loaw, loaz en Bbz)	42.864	42.864	42.864	42.864
c. Overige kleine verschillen	42.161	30.161	30.161	30.161
Totaal	138.625	73.025	73.025	73.025

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Extra bijdrage Presikhaaf Bedrijven

In aanvulling op de extra bijdrage in 2012 (€ 103.850) is ook voor 2013 een extra bijdrage noodzakelijk. Op basis van de begrotingscijfers 2013 van Presikhaaf Bedrijven is naar verwachting een extra bijdrage noodzakelijk van € 53.600 voor het jaar 2013. Meerjarig wordt in deze bestuursrapportage vooralsnog niet uitgegaan van een extra bijdrage. In de kadernota 2014-2017 die u gelijktijdig is aangeboden wordt ingegaan op de situatie van de WSW bedrijven Lander en Presikhaaf vanaf het jaar 2014.

b. BUIG budgetten

Op basis van de informatie van de eerste maanden van 2013 dienen de BUIG budgetten (Wwb, loaw, loaz en Bbz) naar boven bijgesteld te worden. De stijging heeft concreet te maken met een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden binnen de regeling loaw en loaz. Gezien de slechte economische situatie gaan we vooralsnog uit van een structurele extra last van € 42.864.

c. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P7 Programma:		Zorg, Werk en Inkomen			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen Investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Geen					
Totaal Investeringsbedragen					

PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO)

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek, Wethouders J.W. Keuken en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-Inhoud

Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en begraafplaatsen.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);
- Bestemmingsplannen
- Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing)
- Woningbouwprogramma
- Woonvisie
- Nota grondbeleid
- Nota Wonen-Welzijn-Zorg
- Welstandsnota
- Bouwverordening
- Handhaving programma Omgevingsrecht
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Milieu-uitvoeringsprogramma
- Waterplan gemeente Neder-Betuwe
- Nota begraafplaatsenbeleid
- Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
- Nota Duurzaamheid

Ontwikkelingen

Vergunningverlening en handhaving van milieu

In 2009 heeft het college de intentie uitgesproken om mee te gaan in de Gelderse ontwikkeling rond de vorming van Uitvoeringsdiensten op het gebied van vergunningverlening en handhaving van milieu. Inmiddels is besloten om per 1 januari 2013 alle vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken op het gebied van de Wet Milieubeheer over te dragen aan de Omgevingsdienst Rivierenland.

Gemeentelijk Waterplan en het GRP

In 2013 het gemeentelijk Waterplan en het GRP gelijktijdig actualiseren zodat de uitvoeringstaken beter op elkaar afsluiten. Uitgangspunt is dat wij in 2015 voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Bestemmingsplan

In het afgelopen jaar zijn er verschillende bestemmingsplannen geactualiseerd. In het komende jaar zullen voor 1 juli de volgende plannen nog worden vastgesteld: kern Opheusden, bedrijventerreinen, buitengebied Echteld-Dodewaard en het Wittevleckenplan. Met deze actualisatie voldoen we aan de wettelijke vereisten.

Wonen

In het afgelopen jaar zijn er in de regio samen met de provincie woningbouwafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Kwalitatief Woningbouw Programma 3 (KWP3). Onze gemeente mag circa 1300 woningen de komende tien jaar bouwen. Om de woningbehoefte en het aanbod van ontwikkelaars op elkaar af te stemmen, voert de gemeente een woonmonitor uit. Elk kwartaal wordt er geïnventariseerd waarom mensen uit onze gemeente zijn vertrokken of zich hebben gevestigd. Met deze informatie kunnen de ontwikkelaars hun product afstemmen. Daarnaast is er ook conform de woonvisie aandacht voor de regionale afspraken inzake zorg en wonen. Om de woningverkoop te stimuleren heeft de gemeente onderzocht of het instrument van startersleningen bruikbaar is. Hierover zal de gemeenteraad in 2013 nader worden geïnformeerd. Eind 2012 is er een impulssubsidie aangevraagd bij de provincie Gelderland. De subsidie betreft een onderdeel van het project in Herenland fase 3, met als ontwikkelaar VABO

Prestatieafspraken SWB

In het afgelopen jaar zijn de prestatieafspraken met de SWB geactualiseerd. Hierin heeft de SWB aangegeven komende jaren forse herstructureringslag te moeten gaan maken. Ook zal de SWB woningen toevoegen aan de kernvoorraad. In de prestatieafspraken wordt er verder gewerkt aan de woonvisie binnen onze gemeente.

Omgevingsvisie

De provincie Gelderland werkt aan een nieuwe omgevingsvisie. Men heeft er voor gekozen om dit per regio op te pakken. Vanuit onze regio is een bijdrage geleverd aan deze omgevingsvisie. Hierin is aandacht gevraagd voor verruiming van het beleid in het buitengebied. De omgevingsvisie zal juni vrijgegeven worden voor inspraak en zal eind 2013 worden vastgesteld in de Provinciale Staten van Gelderland.

Woningbouwprojecten

In het afgelopen jaar zijn er diverse woningbouwplannen in ontwikkeling genomen. O.a. Triangel te Ochten, Herenland 5 te Opheusden, Veilingterrein te Kesteren en Casterhoven te Kesteren. In het project Veilingterrein Kesteren waar een kerk, een woon-zorg complex en de uitbreiding van De Schutse worden gerealiseerd, zijn er ook een dertigtal woningen onder de naam Bloesemhof in de verkoop gegaan. De verwachting is dat in het komende jaar ook voor het oude VLC terrein in Kesteren een nieuwe woonbestemming zal worden gerealiseerd.

Monumentenzorg en archeologie

In het kader van de erfgoedverordening zijn wij in het afgelopen jaar begonnen met het instellen van de erfgoedcommissie. Hierover zal voor de zomer van 2013 een voorstel aan de gemeenteraad worden gedaan.

In het najaar zijn wij gestart met de pilot LTO Ministerie OCW (vaststellen verstoringsdiepte laanboomteelt).

Wij willen bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat is de voortgang?

Betere verdeling woonruimte					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Woningbouw aansluitend op het woonwensenonderzoek en bevolkingsontwikkeling. Voldoende geschikte woningen verspreid over de dorpen.	A1.	De gemeente stuurt aan de hand van het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4 van de Woonvisie 2011-2016 op directe nieuwbouw voor starters en (jonge) gezinnen.		N.v.t.
		A2.	Van het nieuwbouwprogramma 30% gericht inzetten op de realisatie van geschikte woningen voor senioren aansluitend bij het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4.		N.v.t.
		A3.	Handhaven van de kwaliteitseisen uitgedrukt in ster-gradaties bij nieuwbouw van appartementen en grondgebonden woningen.		N.v.t.
		A4.	Na vaststellen van het strategisch voorraadbeleid van SWB concrete afspraken maken over de vernieuwing, aanpassing en waar nodig herstructurering binnen de sociale huurwoningvoorraad van Neder-Betuwe.		N.v.t.
		A5.	Onderzoek doen naar de werking van huidige toewijzingssysteem en bekijken waar dit aan passing behoort.		N.v.t.
		A6.	Uitvoering geven aan de woningbouwprojecten Triangel, Herenland, Casterhoven, Oranjehof, De Leede, Broedershof en IJzendoornwest om tegemoet te komen aan de woningbehoefte.		
		Toelichting: Vanwege de crisis lopen de projecten vertraging op. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening grondbedrijf.			

Woon-zorgvoorzieningen					
Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Woon-zorgvoorzieningen: WoZoCo's in de grote en alternatieve voorzieningen in de kleinere dorpen. Ouderen kunnen zo lang mogelijk in eigen dorp blijven wonen.	A1.	De gemeente geeft uitvoering aan haar beleid op het terrein van wonen-zorg-welzijn zoals dit in de nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen" is opgenomen.		N.v.t.
		A2.	In Opheusden wordt een WoZoCo opgeleverd, in Kesteren zal dit in 2013 worden gerealiseerd. De overige kernen zullen worden onderzocht in het kader van de nieuwe nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen".		N.v.t.
		A3.	Met het welzijnswerk prestatieafspraken maken over de wijze waarop zij senioren kunnen faciliteren met diensten op het gebied van zorg, welzijn en gemak.		

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVNG)					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	De gemeente gaat deelnemen in dit fonds. Starters op de woningmarkt, die net niet genoeg hypotheek kunnen krijgen, op gang helpen.	A1.	Een onderzoek aar de mogelijkheden om als gemeente deel te nemen aan SVNG heeft plaatsgevonden.		

Begraafplaatsen					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Uitbreiding ruimte op begraafplaatsen. Stimuleren van gebruik van graven van familieleden. Voldoende mogelijkheid voor begraven op korte en middellange termijn.	A1.	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma begraafplaatsen.		

Agrarische bedrijven					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	In regionaal verband is beleid ontwikkeld rond agrarische bedrijfsgebouwen. Diverse knelpunten hebben een oplossing nodig. Evaluatie en oplossen van knelpunten bij de uitvoering van beleid.	A1.	In regionaal verband vinger aan de pols houden m.b.t. evaluatie van het beleid. In individuele gevallen overleg met de provincie.		N.v.t
		A2.	In het bestemmingsplan buitengebied vindt een juridische doorvertaling plaats van het beleid uit de Structuurvisie Neder-Betuwe 2010-2020 en het provinciale beleid betreffende intensieve veehouderijen.		N.v.t.

Duurzaamheid					
	Wij willen bereiken:		Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A.	Stimuleren milieubewust gedrag. Samen met inwoners, milieuorganisaties en bedrijven een actief milieu en energiebeleid voeren.	A1.	Communiceren over duurzaamheid en energie met burgers, scholen en milieuorganisaties.		
		A2.	Samen met provincie en Regio draaien van projecten t.a.v. energie, o.a. gericht op bedrijven.		N.v.t.
		A3.	Verdere jaarlijkse activiteiten uit het vierjarige uitvoeringsprogramma van de nota duurzaamheid (2010-2014).		
		A4.	Zonne-energie verder onder aandacht brengen van inwoners en bedrijven en andere maatschappelijke objecten.		N.v.t.

WAT MAG HET KOSTEN?

Programma 8 Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)				
	2013	2014	2015	2016
a. Overdracht Medel	-231.824	-5.312	-5.312	-5.312
b. Bouwleges	100.000	100.000	100.000	100.000
c. Overige kleine verschillen	-32.076	-28.730	-29.515	-30.302
Totaal	-163.900	65.958	65.173	64.386

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Overdracht Medel

Op 15 resp. 16 januari 2013 hebbende gemeenteraden van Neder-Betuwe en Tiel ingestemd met het compromisvoorstel dat ten grondslag ligt aan de Arhi-procedure. Conform artikel 5 van het compromisvoorstel zullen beide gemeenten de in het verleden – ten behoeve van de ontwikkeling van Medel – verworven gronden uiterlijk één maand na vaststelling van de grondexploitatie inbrengen. Omdat Medel tegen een lagere rente kan financieren dan de door de gemeente gehanteerde rekenrente, is het voordelig voor Medel om zo spoedig mogelijk de in het verleden aangekochte gronden van beide gemeenten over te nemen. Op 31 januari 2013 hebben zowel het Dagelijks- als het Algemeen Bestuur van Medel besloten om – onder meer in verband met het rentevoordeel voor Medel – vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de grondexploitatie, de in het verleden verworven gronden van beide gemeenten zo spoedig mogelijk over te willen nemen. Dit geheel in lijn met hetgeen in de Gemeenschappelijke Regeling Industrieschap Medel (GRIM), artikel 23, is overeengekomen.

Inmiddels heeft de overdracht van de gronden plaatsgevonden. Met betrekking tot de ingezette ambtelijke uren over de periode 2007-2012 is een voordeel ontstaan. Dit heeft te maken met het feit dat deze ambtelijke uren in de voorbije jaren ten laste van de onze algemene middelen zijn geboekt. Nu deze ambtelijke uren conform afspraak ook ingebracht zijn bij de overdracht van de gronden is een incidenteel voordeel ontstaan van € 231.824. Voorgesteld wordt om dit voordeel te storten in de algemene reserve ter verbetering van ons weerstandsvermogen. Zie hiervoor ook het overzicht in mutaties in reserves. Per saldo is dit een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Verder zijn meerjarig de opgenomen exploitatielasten als eigenaar van de gronden ingetrokken en dit levert structureel een gering voordeel op van € 5.312.

b. Bouwleges

Door de recessie in de bouw blijft het aantal aanvragen Omgevingsvergunningen achter. Ontwikkelaars nemen geen risico's en vragen pas een vergunning aan als redelijk zeker is dat het bouwwerk ook verkocht of verhuurd is. Dit geldt ook voor de start van de bouw indien er wel een vergunning verleend is. Naar verwachting zullen de legesopbrengsten in 2013 dan ook € 100.000 minder zijn dan begroot. Naar het zich nu laat aanzien zal hierin de komende jaren geen positieve wijziging komen. Daarom wordt geadviseerd voor de komende jaren de begroting voor inkomsten leges met € 100.000 naar beneden bij te stellen.

c. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

P8 Programma:		Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)			
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000	Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Wateroverlast de Heuning & Panhuis*	2011	80		
Lopend	Rioolerv Molenhof/Achterdorp/Hoofdsstraat*	2011	250		
Lopend	Rioolerv Beukenlaan*	2012	130		
Lopend	Aanleggen waterbuffers*	2012	165		
Lopend	Rioolerv Smachtkamp*	2012	86		
	Toelichting:* onderdeel van het Gemeentelijk rioleringsplan Bij een aantal rioleringswerken is vertraging in ontstaan. Nu zullen deze werken op een gewijzigde manier worden uitgevoerd. Een en ander in afwachting van het nieuwe Gemeentelijke rioleringsplan dat u in 2013 zal worden aangeboden.				
Lopend	Rioolerv Smachtkamp*	2013	614		
Lopend	Aanleggen waterbuffers*	2013	165		
Lopend	Afkoppelen Oranjebuurt 2e fase*	2013	312		
Lopend	Rioolerv Hoofdstraat*	2013	200		
Bestaand	Rioolerv Spechtstraat*	2015	850	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Rioolerv Kievitstraat*	2017	680	N.v.t.	N.v.t.
	* Onderdeel van het GRP				
	Totaal investeringsbedragen		3.532		

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: Wethouder J.M. Schuurman

ALGEMEEN:

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht.

De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgeden en leges).

SPEERPUNTEN:

Geen afwijkingen te melden

WAT MAG HET KOSTEN?

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Opbrengst OZB	105.000	95.500	95.500	95.500
b. Decembercirculaire 2012	27.526	56.095	49.710	54.471
c. Overige kleine verschillen	-66.916	9.176	9.176	9.176
Totaal	65.610	160.771	154.386	159.147

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

a. Opbrengst OZB

De OZB aanslagen zijn verwerkt voor het jaar 2013 en hebben geresulteerd in een structureel lagere OZB opbrengst van € 105.000. De lagere OZB opbrengst is als volgt te verklaren:

Hogere waardedaling woningen (5% i.p.v. 3,7%)	€ 44.000
Hogere waardedaling niet-woningen (3,9% i.p.v. 3,2%)	€ 13.000
Leegstaande panden (geen gebruiker aanwezig)	€ 19.000 1)
Niet gerealiseerde areaaluitbreiding (17,8 miljoen)	€ 29.000 2)
Totaal	€ 105.000

- 1) Incidenteel 50% en structureel 50%. Dit betreft uitsluitend het gebruikersgedeelte van leegstaande bedrijfspanden. De leegstand wordt o.m. veroorzaakt door de economische crisis.
- 2) In eerste aanleg was aan areaal uitbreiding 25 miljoen geraamd. Daadwerkelijk bedroeg de uitbreiding 7,2 miljoen.

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

b. Decembercirculaire 2012

Middels een memo van 17-1-2013 bent u geïnformeerd over de decembercirculaire 2012. De uitkomsten van de decembercirculaire zijn verwerkt in deze bestuursrapportage. Hieronder kort het financieel overzicht van de decembercirculaire 2012 zoals opgenomen in de betreffende memo:

Effect decembercirculaire 2012 op de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe					
Omschrijving	Begroting		Meerjarenraming		
	2012	2013	raming 2014	raming 2015	raming 2016
Ontwikkeling algemene uitkering conform decembercirculaire 2012	-108.874	-52.226	-28.295	-28.276	-28.529
Op te nemen extra last in de exploitatie door aanpassing budget WMO	0	17.964	17.964	17.964	17.964
Lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds door het naar beneden bijstellen van de geraamde inwoneraantallen	0	79.752	84.390	77.986	83.000
Effect op de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe	-108.874	45.490	74.059	67.674	72.435

- Is overschot / toename financiële positie

+ Is tekort / afname financiële positie

In deze bestuursrapportage in het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen ziet u het effect terug m.b.t. de ontwikkeling algemene uitkering conform decembercirculaire en de lagere algemene uitkering als gevolg van de naar beneden bijgestelde inwonersaantallen.

c. Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

Geen afwijkingen te melden

Bestedingen ten laste van het budget onvoorziene uitgaven:

Na verwerking van de financiële effecten vanuit de 1^e bestuursrapportage 2013 die betrekking hebben op het budget onvoorziene uitgaven is dit budget leeg.

Dit saldo is als volgt ontstaan:

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2013 voor wijziging	Begroting 2013 na wijziging		Besteed budget
Budget 2013	-86.184	0		86.184

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:	
P1	Gemeenteraad	08-11-2012	18.925	Uitvoeringsplan samenwerking BNLW
P1	Gemeenteraad	26-03-2013	19.000	Koninginnedag en Koningsdag 2013
P1	Gemeenteraad	27-06-2013	24.015	Nieuw Functiebeschrijvingsysteem HR 21
P3	Gemeenteraad	27-06-2013	24.244	Bestrijding Bomen ziekte
		Totaal:	86.184	

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

ALGEMEEN

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de mutaties in reserves niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht. U ziet hier wat er wordt toegevoegd aan het vermogen van de gemeente (lasten) maar ook hetgeen dat wordt onttrokken aan het vermogen van de gemeente (baten)
De lasten en baten uit deze mutaties in reserves zijn niet meegenomen bij de diverse programma's.

SPEERPUNTEN:

Geen afwijkingen te melden

WAT MAG HET KOSTEN?

Overzicht van Mutaties in reserves				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2013	2014	2015	2016
a. Aansluiting N323 / A15	-243.620	0	0	0
b. Overdracht Medel	231.824	0	0	0
c. Uitvoering speelruimtebeleid 2013	-60.000	0	0	0
d. Opheffen reserve gemeentehuis	3.670.000	135.844	105.957	65.724
Toevoeging aan de algemene reserve	-3.670.000	0	0	0
e. Overige kleine verschillen	0	0	0	0
Totaal	-71.796	135.844	105.957	65.724

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt.

- Aansluiting N323 / A15
Zoals op programma 3 is aangegeven wordt u voorgesteld om een bedrag van € 243.620 (de gereserveerde Pro rail middelen) ter beschikking te stellen voor de verdere uitvoering van de aansluiting N323/A15. Hier ziet u de onttrekking terug uit de reserve grondexploitatie. Per saldo is het effect budgettair neutraal in deze bestuursrapportage.
- Overdracht Medel
Zoals op programma 8 is aangegeven, zijn gronden overgedragen aan het industrieschap Medel. Hier ziet u de dotatie terug aan de algemene reserve met betrekking tot het voordeel dat is ontstaan door het inbrengen van de ambtelijke uren over de periode 2007-2012. Per saldo is het effect budgettair neutraal in deze bestuursrapportage.
- Uitvoering speelruimtebeleid 2013
Zoals op programma 3 is aangegeven wordt u voorgesteld om voor de verdere uitvoering van het speelruimtebeleid 2013 een bedrag van € 60.000 te onttrekken aan de reserve speelruimte. Hier ziet u de onttrekking terug uit de reserve speelruimte. Per saldo is het effect budgettair neutraal in deze bestuursrapportage.
- Opheffen reserve gemeentehuis
Ter verbetering van ons weerstandsvermogen wordt u voorgesteld om de reserve van het gemeentehuis op te heffen en het bedrag van deze reserve ter hoogte van € 3.670.000 te storten in de algemene reserve. Hierdoor stijgt ons ratio weerstandsvermogen met 0,3. In de paragraaf risicomangement en weerstandsvermogen ziet u het meerjarig effect terug en zult u zien dat het gewenste weerstandratio van 1,0 bijna is gehaald.

Het effect van het opheffen van de reserve gemeentehuis heeft voor de exploitatie wel een structureel nadeel. Dit heeft enerzijds te maken met het wegvallen van de jaarlijkse rentetoevoeging aan deze reserve (voordeel) en anderzijds het wegvallen van een deel van de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten voor het gemeentehuis (nadeel). Per saldo is het nadeel € 135.844 voor 2014, € 105.957 voor 2015 en vanaf 2016 € 65.724.
- Overige kleine verschillen behoeven geen nadere toelichting.

INVESTERINGEN:

Geen afwijkingen te melden

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1:	LOKALE HEFFINGEN
PARAGRAAF 2:	RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN
PARAGRAAF 3:	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN
PARAGRAAF 4:	FINANCIERING
PARAGRAAF 5:	VERBONDEN PARTIJEN
PARAGRAAF 6:	GRONDBELEID
PARAGRAAF 7:	BEDRIJFSVOERING

Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt - volgens afspraak met de raad - alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. Wel kan er - indien wij dat noodzakelijk achten - over belangrijke actuele ontwikkelingen in de paragrafen worden gerapporteerd. De paragrafen 1, 2, 3, 4, 6 en 7 zijn geactualiseerd.

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Onroerende Zaak Belasting:

De werkelijke opbrengst Onroerende Zaak Belasting valt € 105.000 lager uit dan dat er geraamd is. Deze lagere opbrengst Onroerende Zaak belasting is ontstaan door de volgende ontwikkelingen:

- **Hogere waardendalingen van woningen en niet-woningen:**
De waardendalingen waarmee wij bij het vaststellen van de belastingverordeningen rekening hebben gehouden blijkt in de loop van 2013 groter te zijn. Wij zijn uitgegaan van een begrote waardendaling van 3,7% voor woningen maar in werkelijkheid is er sprake van een waardendaling woningen van 5% hetgeen resulteert in een structureel lagere opbrengst Onroerende Zaak Belasting van € 44.000.
Daarnaast zijn wij bij het vaststellen van de belastingverordeningen uitgegaan van een begrote waardendaling van 3,2% voor niet-woningen maar in werkelijkheid is er sprake van een waardendaling niet-woningen van 3,9% hetgeen resulteert in een structureel lagere opbrengst Onroerende Zaak Belasting van € 13.000.
- **Leegstaand verhuurde objecten:**
In Neder-Betuwe zijn er objecten die worden verhuurd. Een aantal objecten staat per 1-1-2013 leeg en daarom kan er geen gebruikersheffing worden opgelegd. Het betreft hier een niet te ontvangen opbrengst Onroerende Zaak belasting van € 19.000.
- **Niet gerealiseerde areaaluitbreiding:**
In de begroting 2013 zijn wij uitgegaan van een areaaluitbreiding van begroot € 25 miljoen. In werkelijkheid bedroeg de uitbreiding maar 7,2 miljoen hetgeen resulteert in een structureel nadeel van € 29.000.

In totaliteit is er sprake van een structureel nadeel van € 105.000.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Hieronder volgt een geactualiseerd overzicht van de weerstandscapaciteit en het weerstandsratio.

Berekening weerstandsvermogen en weerstandsratio							
Weerstandsvermogen	Begroting 2013	Jaarstukken 2012	1e bestuursrapp. 2013	Stand per 1-1-2014	Stand per 1-1-2015	Stand per 1-1-2016	Stand per 1-1-2017
Reserves:							
Algemene reserve *	-4.188.000	-4.188.000	-4.188.000	-7.215.000	-7.339.000	-6.889.000	-7.939.000
Reserve grondexploitatie **	-3.033.000	-3.033.000	-2.790.000	-2.790.000	-2.300.000	-2.300.000	-2.300.000
Subtotaal - Reserves	-7.221.000	-7.221.000	-6.978.000	-10.005.000	-9.639.000	-9.189.000	-10.239.000
Heffingen:							
OZB x)	0	0	0	0	0	0	0
Leges en andere heffingen x)	0	0	0	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien							
Onvoorzien algemeen	-86.000	0	-67.000	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Saldo onvoorzien	-86.000	0	-67.000	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Stand financiële positie							
Begroting 2013 en mjr 2014-2016	-445.000	0	-445.000	-371.000	-520.000	-1.097.000	-1.058.000
Totaal vastgestelde begrotingswijzigingen	251.000	0	251.000	22.000	117.000	105.000	105.000
1e bestuursrapportage 2013		0	-91.000	-41.000	-101.000	-110.000	-71.000
Kadernota 2014-2017		0	0	111.000	312.000	861.000	876.000
Resultaatbestemming jaarstukken 2012 (algemene reserve)	0	-950.000	0	0	0	0	0
Stand financiële positie	-195.000	-950.000	-286.000	-280.000	-192.000	-241.000	-148.000
Totale weerstandsvermogen	-7.502.000	-8.171.000	-7.331.000	-10.371.000	-9.917.000	-9.516.000	-10.473.000

Financiële risico's	2013	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal conform paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	12.346.300	13.311.300	13.542.300	13.542.300	13.542.300	13.542.300	13.542.300
Totale weerstandscapaciteit	-7.502.000	-8.171.000	-7.331.000	-10.371.000	-9.917.000	-9.516.000	-10.473.000
Saldo weerstandsvermogen minus risico's	4.844.300	5.140.300	6.211.300	3.171.300	3.625.300	4.026.300	3.069.300
Ratio weerstandsvermogen	0,6	0,6	0,5	0,8	0,7	0,7	0,8
	Onvoldoende	Onvoldoende	Ruim Onvoldoende	Matig	Onvoldoende	Onvoldoende	Matig

Toelichting stand en verloop algemene reserve.*

De algemene reserve heeft per 01-01-2014 een stand van € 7.215.000. De algemene reserve heeft bij de jaarstukken 2012 een stand van € 4.188.000. Deze stand is ontstaan door:

- ⬇ Stand algemene reserve per 01-01-2013 € 4.188.000.
- ⬆ Toename algemene reserve met € 950.000 door resultaatbestemming jaarstukken 2012,
- ⬆ Toename algemene reserve met € 50.000 door verwachte onderuitputting op kapitaallasten (jaarlijks effect),
- ⬆ Toename algemene reserve met € 232.000 door afrekening Medel,
- ⬆ Toename algemene reserve met € 3.670.000 door het opheffen van de bestemmingsreserve nieuwbouw/verbouw gemeentehuis,
- ⬇ Verlaging algemene reserve met € 875.000 door storting in voorziening reorganisatie,
- ⬆ Verlaging algemene reserve met € 1.000.000 door uitkering schadeclaim Dekker,

In 2014 wordt er € 375.000 aan de algemene reserve onttrokken ter dekking van de bijdrage die verleend wordt i.v.m. aanleg rondweg Dodewaard.

In 2014 wordt er € 800.000 toegevoegd aan de algemene reserve i.v.m. opbrengst verkopen gemeentehuis Ochten.

In 2014 wordt er € 899.000 toegevoegd aan de algemene reserve i.v.m. ontvangen bijdrage grenscorrectie gemeente Neder-Betuwe en de gemeente Tiel.

In 2014 wordt er € 1.500.000 onttrokken aan de algemene reserve i.v.m. het vormen van een voorziening voor afwaardering grondposities.

In 2015 wordt er € 250.000 aan de algemene reserve onttrokken ter dekking van de bijdrage die verleend wordt i.v.m. aanleg wisselstrook Rijnbrug.

In 2016 wordt er € 1.000.000 toegevoegd aan de algemene reserve i.v.m. opbrengst verkopen gronden in Casterhoven.

Toelichting stand en verloop reserve grondexploitatie.**

In 2013 wordt er € 243.000 aan de reserve grondexploitatie onttrokken ter dekking voor de aansluiting N323/A15.

De reserve grondexploitatie heeft per 01-01-2014 een stand van € 3.645.000. Van dit bedrag zijn twee bedragen gereserveerd voor nog te maken kosten. € 600.000 is gereserveerd voor de winkelconcentratie Ochten en € 255.000 is gereserveerd voor de winkelconcentratie Kesteren. Worden deze twee bedragen in mindering gebracht op de stand per 01-01-2014 dan blijft er een bedrag van € 2.790.000 over ter dekking van de risico's.

In 2015 wordt er € 490.000 aan de reserve grondexploitatie onttrokken ter dekking van het exploitatietekort 2015.

Middels bovenstaande tabel komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente risico's wil afdekken. Als referentiekader kan de hieronder gepresenteerde waarderingstabel worden genomen welke is opgesteld door de universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio weerstandsvermogen

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1.4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

In dit geactualiseerde overzicht zijn de risico's gelijk of groter dan € 100.000 benoemd. Risico's per post kleiner dan € 100.000 zijn verantwoord onder overige risico's < € 100.000.

Overzicht van risico's gelijk of groter dan € 100.000	Begroting 2013	Jaarstukken 2012	Kadernota 2014-2017	Verschil	Meerjarig
Grondexploitaties:					
1. Algemene risico's grondexploitaties	1.750.000	1.715.000	1.124.000	-591.000	1.124.000
2. Specifieke risico's grondexploitaties	1.817.000	2.317.000	2.317.000	0	2.317.000
Deelnemingen:					
3. Casterhoven	7.000.000	7.500.000	7.500.000	0	7.500.000
4. Medel	0	0	0	0	0
Overige risico's					
5. Financiering Verbouw-Nieuwbouw gemeentehuis vanaf 2016	0	0	0	0	0
6. Bodemsanering overdracht woonwagencentra	200.000	200.000	200.000	0	200.000
7. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering)	650.000	650.000	1.370.000	720.000	1.370.000
8. Openeindregelingen	500.000	500.000	500.000	0	500.000
9. Ontwikkelingen gemeentefonds	200.000	200.000	200.000	0	200.000
10. Overige risico's < € 100.000 (decentralisatie nieuwe overheidstaken; verbonden partijen; renteontwikkelingen; archief; bijstand- en bestrijdingskosten; leges inkomsten en aansluiting N323/A15)	229.300	229.300	331.300	102.000	331.300
Totaal risico's	12.346.300	13.311.300	13.542.300	231.000	13.542.300

Toelichting risico's:

Grondexploitaties:

1. Algemene risico's grondexploitaties

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit rentestijgingen, stijging van het inflatiecijfer, aanbestedingsrisico's, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of in de gronduitgifte.

Voor de dekking van algemene, niet gespecificeerde risico's die met de huidige exploitaties gelopen wordt is een risico inschatting opgenomen van € 1,124 miljoen. Deze risico inschatting is gebaseerd op 10% de stand van de boekwaarden per 1 januari 2013 van de in exploitatie genomen gronden (IEGG) (€ 7.151.750), de exploitatie overeenkomsten (EO) (€ 1.116.467) en de nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG) (€ 2.967.779). De afname van het risico van € 591.000 is te verklaren doordat de boekwaarde Medel 2 die tot voor kort bij ons in de boeken stond (per 01-01-2013 € 5.917.084) is overgedragen aan het industrieschap Medel. Zodoende is 10% van deze boekwaarde (€ 591.000) als risico komen te vervallen. Voor een verdere specificatie van de boekwaarden verwijzen wij u naar het overzicht "een actuele prognose van de verwachte resultaten diverse grondcomplexen" zoals opgenomen is in paragraaf 6 "Grondbeleid".

2. Specifieke risico's grondexploitaties:

In exploitatie genomen gronden (IEGG).

Het betreft hier specifieke risico's die zich binnen in exploitatie genomen gronden kunnen voordoen. Het gaat hier om een specifiek risico binnen het project Herenland te Opheusden. Het betreft hier een totaal risico-inschatting van € 995.000. Voor meer informatie over deze specifieke risico's verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Exploitatieovereenkomsten met derden (EO):

Het betreft hier de projecten Boveneindsestraat te Kesteren en Broedershof in Echteld waarvoor een specifiek risicobedrag is opgenomen. Bij de opgenomen risicobepaling voor exploitatieovereenkomsten met derden is rekening gehouden met de mogelijkheid dat een exploitatieovereenkomst met derden niet tot stand komt of niet kan worden afgesloten.

Een specificatie is als volgt:

• Boveneindsestraat in Kesteren	€ 300.000
• Broedershof in Echteld	€ 20.000
• Totaal	€ 320.000

Voor meer informatie over deze specifieke risico's verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG)

Een risico-inschatting is opgenomen voor de nog niet in exploitatie genomen gronden in Herenland-West in Opheusden, Fructus in Dodewaard, Bonegraaf-Oost in Dodewaard, en Oranjehof in Ochten. Bij de opgenomen risicobepaling voor strategische gronden is rekening gehouden met een mogelijke afwaardering van de gronden naar landbouwwaarden:

Een specificatie is als volgt:

• Herenland-west in Opheusden	€ 443.000
• Fructus in Dodewaard	€ 80.000
• Bonegraaf-Oost in Dodewaard	€ 269.000
• Oranjehof in Ochten	€ 210.000
• Totaal	€ 1.002.000

Voor meer informatie over deze specifieke risico's verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Deelnemingen:

3. Casterhoven

In 2009 is door Ernst & Young een risicoanalyse voor het project Casterhoven opgesteld. Volgens dit rapport zou een risico-inschatting van € 5 miljoen voldoende zijn. Doordat de marktinschatting somberder is geworden hebben wij bij de jaarstukken 2011 de risico inschatting met € 2 miljoen verhoogd tot € 7 miljoen. Bij de jaarstukken 2012 hebben wij de risico-inschatting verhoogd met € 0,5 miljoen naar € 7,5 miljoen in verband het bijstorten van gelden waardoor het project Casterhoven weer financieringsruimte heeft.

4. Medel

Volgens de kaders is voor Medel geen risicoreservering noodzakelijk. Er is nog steeds sprake van een forse voordelig resultaat (winstverwachting). De aanwezige risico's binnen deze grondexploitatie kunnen ruimschoots gedekt worden uit de winstverwachting.

5. Financiering (ver)nieuwbouw gemeentehuis.

Bij de dekking van de lasten voor (ver)nieuwbouw van het gemeentehuis is rekening gehouden met een opbrengst van € 1,8 miljoen voor 01 januari 2016. Tot en met 2015 is de financieringsdekking gerealiseerd. In de risicoparagraaf wordt vanaf 2016 rekening gehouden met een risico van € 100.000. Omdat in de 1^e bestuursrapportage 2013 aan u wordt voorgesteld om de betreffende bestemmingsreserve (ver)nieuwbouw gemeentehuis op te heffen vervalt ook deze risicoreservering.

6. Bodemsanering, overdracht c.q. groot onderhoud woonwagencentra

Met ingang van 1 november 2007 heeft de gemeente Neder-Betuwe een aantal woonwagencentra overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Uit uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat op minimaal twee woonwagencentra sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Hiervoor blijft de gemeente ook in de toekomst verantwoordelijk. Ter dekking van mogelijke saneringskosten is hiervoor een risicobedrag opgenomen van € 200.000.

7. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering).

Het betreft hier specifieke risico's zoals wachtgeld, ontslag/WW-uitkering, pensioen, juridische bijstand, arbo en tijdskritisch noodzakelijke onverwachte kosten om de bedrijfsvoering minimaal te laten functioneren. Voor een goede bedrijfsvoering zijn personeel met kennis en kunde, infrastructuur, structuur, informatie en beheersinstrumenten nodig. Door een toenemende complexiteit en noodzakelijke kennis en vaardigheden neemt de afhankelijkheid en daardoor de kwetsbaarheid aanzienlijk toe (onjuist menselijk handelen, brand, hardwarestorings/servercrash, virussen, hackers enz.). Gaan er zaken fout in de bedrijfsvoering, dan komt het realiseren van de doelstellingen in gevaar. Tevens kan dit tot financiële, juridische en politiek-bestuurlijke risico's leiden.

Op 21 maart 2013 heeft u financiële middelen beschikbaar gesteld voor frictiekosten en het uitvoeren van een reorganisatie. Reorganiseren brengt risico's met zich mee.

Het totale risicobedrag is circa € 2,4 miljoen. Een reorganisatie komt op basis van ervaringen in den lande gemiddeld eens in de vijf tot tien jaar voor. Dit betekent volgens de nota risicomangement en weerstandsvermogen een percentage van 30%, dus een risico van € 720.000.

8. Openeindregelingen.

Het betreft de openeindregelingen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet werk en bijstand (Wwb) en het leerlingenvervoer. Voor iedere regeling is € 100.000 als risico opgenomen. Tevens is bij het risico van de openeindregelingen het risico van de WSW-bedrijven opgenomen. Het betreft risico's voor Lander (€ 100.000) voor Presikhaaf (€ 100.000). Zodoende is in totaliteit voor de openeindregelingen sprake van een totaal risico van € 500.000.

9. Ontwikkelingen Gemeentefonds

De laatste jaren ervaren we dat de uitkeringen uit het gemeentefonds niet volledig voorspelbaar zijn. Om fluctuaties in de uitkering te kunnen opvangen is een risico bedrag van € 200.000 opgenomen.

10. Overige risico's

Het betreft hier in financieel opzicht kleinere risico's die bij elkaar opgeteld toch nog een substantieel risico vormen. De verhoging van dit risico betreft de onzekerheid van het openbaar onderwijs (Stichting Spoenk). De meerjarenraming van Spoenk heeft aangegeven dat er mogelijk een tekort gaat ontstaan. Voorsnog is hiervoor een risico opgenomen van € 60.000. Tevens hebben wij u via vertrouwelijke memo van 28 maart 2013 kenbaar gemaakt dat er een risico bestaat dat de aansluiting N323/A15 niet binnen de daarvoor ontvangen middelen kan worden gerealiseerd. Er wordt uitgegaan van een verwacht tekort van afgerond € 84.000. Voor dit verwachte tekort hebben wij een risicoreservering opgenomen van € 42.000

Wegenbeheerplan

Actualisatie van het plan:

Het operationele plan voor de jaren 2011-2015 is door de raad in 2011 vastgesteld. In 2013 zal er een actualisatie van het wegenbeheerplan plaats vinden welke in september aan u zal worden aangeboden.

Gemeentelijk Riolerings Plan

Actualisatie van het plan:

Het Gemeentelijke Rioleringsplan zal in 2013 worden geactualiseerd. Het geactualiseerde plan zal in december aan u worden aangeboden.

Waterplan

Actualisatie van het plan:

In samenwerking met het Waterschap Rivierenland is in 2008 het Waterplan voor de gemeente Neder-Betuwe vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid op het gebied van water. Dit plan bevat inspanningsverplichtingen (bv. het oplossen van knelpunten en het aanbrengen van verbeteringen) van beide partijen op het gebied van waterbeheer. In 2013 wordt in combinatie met het GRP het Waterplan geactualiseerd welke in september aan u zal worden aangeboden.

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Om alle gemeentelijke uitgaven te kunnen blijven betalen moet er voldoende liquide middelen aanwezig zijn en blijven. Dit wordt financiering genoemd. Zoals wij in de paragraaf financiering van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 hebben aangegeven heeft de gemeente Neder-Betuwe een structureel financieringstekort. Dit houdt in dat wij niet over voldoende eigen liquide middelen beschikken en wij genoodzaakt zijn om voor kortere of voor langere termijn externe liquide middelen te moeten aantrekken.

Op 23 november 2012 hebben wij een langlopende geldlening afgesloten van 10 miljoen met een looptijd van 10 jaar tegen een rentepercentage van 1,9%

Door het aangaan van deze langlopende geldlening is er een structureel voordeel op te betalen rente behaald omdat wij in de begroting 2013 zijn uitgegaan van een begroot rentepercentage van 4,5%. Dit structurele voordeel hebben wij verwerkt in deze 1^e bestuursrapportage 2013.

Onze interne rekenrente voor het bepalen van kapitaallasten etc. is vastgesteld op een percentage van 4,5%.

Door het afsluiten van deze langlopende geldlening met een laag rentepercentage is het gemiddeld gewogen rentepercentage voor onze langlopende geldleningen gedaald naar 3,64% per 1 januari 2014, 3,66% per 1 januari 2015, 3,70% per 1 januari 2016 en 3,76% per 1 januari 2017.

Wij willen dan ook in de kadernota 2014-2017 aan u voorstellen om de interne rekenrente per 1 januari 2014 te verlagen naar 4,0% en zo het behaalde rentevoordeel om te slaan over de diverse programma's.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

In de volgende tabel wordt een actuele prognose van de verwachte resultaten van de diverse grondcomplexen (winst, verlies, risico's en investeringskredieten) weergegeven:

Projecten	Boekwaarden					Verwachte resultaten op contante waarden				Opgenomen risico's			Investeringskrediet	Afsluiting	Oppervl.	Boekw.	
	Projectnaam	Nog te realiseren		Totaal		Jaarstukken 2012 CW		Verschil	Verschil	Jaarstuk 2012	1e best. rapp. 2013	Verschil					Beschikbaar gesteld
		Boekwaarde 31-12-2012	Lasten per 1-1-2013	Baten per 1-1-2013	Nomin. per 1-1-2013	Eindwaarde looptijd	1-1-2013 winst	1-1-2013 verlies	winst				verlies				
Overzicht van "In exploitatie genomen gronden (IEGG)"																	
Herenland	4.099.107	-431.531	-5.257.823	-727.185	-456.713	-366.490	0	-145.949	0	995.000	995.000	0	0	2016			
De Bonegraaf	-42.561	-19.950	0	-22.610	-23.420	-22.412	0	-22.412	-10.406	0	0	0	0	2013			
De Leede	405.221	-150.536	-213.000	342.757	377.385	0	345.588	0	48.209	0	0	0	0	2013			
Tolstraat	-261.562	-234.604	-477.050	-504.007	-596.648	-478.781	0	-104.270	0	0	0	0	0	2016			
Bonegraaf West	2.951.544	-387.095	-4.076.338	-737.700	-377.806	-290.115	0	162.137	0	0	0	0	0	2017			
Sub-totaal	7.151.750	-1.223.716	-10.024.211	-1.648.745	-1.077.202	-1.157.798	345.588	-110.494	37.803	995.000	995.000	0	0				
Overzicht van exploitatie met een "Exploitatie overeenkomst (Exp.OVK)"																	
Nachtegaallaan	-22.876	-28.120	0	6.518	4.492	0	3.765	0	-3.106	0	0	0	0	191.803	2015		
Wegwijzer	66.759	-96.978	-419.120	-255.383	-277.178	-232.430	0	88.358	0	0	0	0	0	166.039	2015		
Triangel	64.659	-116.796	0	181.454	220.626	0	177.042	0	16.039	0	0	0	0	473.000	2016		
Boveneindestraat	183.294	-1.265.360	-1.280.000	168.654	246.764	0	206.927	0	60.954	300.000	300.000	0	0	369.981	2015		
Dorpsplein	127.651	-17.308	-102.812	42.148	44.177	0	44.177	0	-40.092	0	0	0	0	770.079	2013		
WC Ochten	526.885	-60.093	-785.000	-198.022	184.459	-151.031	0	-151.031	0	0	0	0	0	723.674	2015		
Broedershof	82.985	-9.828	-141.000	-48.188	2.425	0	1.903	0	-67.885	20.000	20.000	0	0	78.032	2013		
Ijzerdoorn	86.439	-99.660	-87.765	98.334	116.467	0	97.665	0	53.881	0	0	0	0	231.000	2017		
WoZoCo	-58.752	-40.968	0	-17.784	-22.832	-19.146	0	-1.301	0	0	0	0	0	185.567	2017		
Veilingterr.Kesteren	23.796	-1.650	0	25.446	30.321	0	25.419	0	-11.593	0	0	0	0	384.800	2015		
Waalfront	14.604	0	0	14.602	15.947	0	0	0	-41.648	0	0	0	0	30.416	2013		
Lingedaal	21.023	-25.515	-55.000	-8.462	-9.779	-8.200	0	-6.155	0	0	0	0	0	44.595	2015		
Sub-totaal	1.116.467	-1.762.276	-2.870.697	9.318	555.889	-410.808	556.897	-70.130	-33.451	320.000	320.000	0	3.648.986				
Overzicht van "Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)"																	
Herenland West	1.716.138	0	0	1.716.139	1.874.066	0	1.000.000	0	0	443.000	443.000	0	0	397.911		36.505	24
Fructus	625.964	-24.156	-9.308	640.813	833.641	0	0	0	0	80.000	80.000	0	0	796.540		33.580	25
WC Ochten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Acaciastraat	25.652	-7.029	0	32.681	35.596	0	0	0	0	0	0	0	0	29.165		8.612	4
Bonegraaf Oost	389.143	-18.500	0	407.643	444.913	0	0	0	0	269.000	269.000	0	0	446.540		19.130	23
Oranjehof	210.882	0	0	210.882	225.275	0	0	0	0	210.000	210.000	0	0	246.504		4.420	52
Sub-totaal	2.967.779	-49.685	-9.308	3.008.157	3.413.491	0	1.000.000	0	0	1.002.000	1.002.000	0	1.916.660				
Totaal	11.235.995	-3.035.678	-12.904.216	1.368.730	2.892.177	-1.568.606	1.902.484	-180.624	4.351	2.317.000	2.317.000	0	5.565.646				
Overzicht van "Deelnemingen" (Verbonden partijen)																	
Medel	5.917.084	0	-5.917.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Casterhoven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Sub-totaal	5.917.084	0	-5.917.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Totaal generaal	17.153.078	-3.035.678	-18.821.300	1.368.730	2.892.177	-1.568.606	1.902.484	-180.624	4.351	2.317.000	2.317.000	0	5.565.646				

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Taakstelling reduceren bedrijfsvoeringlasten

In de jaarstukken 2012 hebben wij u onlangs geïnformeerd omtrent de stand van zaken met betrekking tot het reduceren van de bedrijfsvoeringlasten. Hierbij ontvangt u een volgende update.

Wij hebben de realisatie van de bezuiniging van in totaal € 700.000 op de ambtelijke organisatie (efficiency, samenwerken en formatie) ter hand genomen. Dit is ook afgesproken in het coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in ambitie'. Hierbij ontvangt u een toelichting en status van deze ter hand genomen taakstelling. Onderstaande toelichting bevat per onderdeel een verwijzing naar bijgevoegd "overzicht ombuigingen en bezuinigingen met betrekking tot het onderdeel bedrijfsvoering".

In eerste instantie is, op basis van de gehouden kerntakendiscussie, bij de begroting 2012 en de meerjarenraming 2013-2015 een stelpost reduceren bedrijfsvoeringlasten met een totaalbedrag van € 150.000 in 2013 oplopend naar € 250.000 in 2016 opgenomen.

Bij alle onderwerpen die aan u ter besluitvorming zijn voorgelegd is gekeken of er een reductie op bedrijfsvoeringlasten te realiseren was. Voorbeelden hiervan zijn het informatiebeleidsplan (vanaf 2015 € 50.000) en het begraafplaatsenbeleid (structureel € 40.000) (1). Ook binnen het bestaande beleid is gekeken of reductie op bedrijfsvoeringlasten te realiseren is. Bij de tweede bestuursrapportage 2011 is structureel € 55.151 gerealiseerd (2) en bij de eerste bestuursrapportage 2012 is € 145.640 in 2013 oplopend naar € 173.583 in 2016 gerealiseerd (3).

Middels de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 is deze stelpost bijgesteld van € 407.520 in 2013 oplopend naar € 827.963 in 2016 (11). Hierbij is het restant van de oude stelpost reduceren bedrijfsvoeringlasten ingetrokken (4).

Efficiënter maken bedrijfsprocessen

Op het gebied van efficiency gaan wij voordelen realiseren van € 65.000 in 2013 oplopend naar € 150.000 in 2016 (6+7). Inmiddels is op het gebied efficiency bij de begroting 2013 een voordeel gerealiseerd van € 55.000 (6). Verder zullen op het gebied van efficiency voordelen worden bereikt door een efficiëntere crediteurenadministratie met digitale factuurverwerking, minder budgetbeheerders, betere managementinformatie en het stoppen met sub administraties op vak afdelingen. Ook het debiteurenproces zal in de komende periode worden aangepast. Daarnaast zullen kostencalculaties kritisch worden beoordeeld hetgeen op basis van een eerste screening zal leiden tot een structureel lager kostenniveau.

Besparing op formatie

De besparing op de formatie betrof in 2012 € 113.000 oplopend tot € 514.000 in 2016 (1+5). Inmiddels is deze besparing op formatie gerealiseerd.

Totaaloverzicht

Per saldo is de oorspronkelijke te realiseren bezuiniging op bedrijfsvoeringlasten (12, van € 100.000 in 2012 oplopend naar € 700.000 in 2016) bijgesteld (11, van € 155.729 in 2012 oplopend naar € 827.963 in 2016) en grotendeels gerealiseerd. Momenteel is een bezuiniging op bedrijfsvoeringlasten gerealiseerd van € 155.729 in 2012 oplopend naar € 590.463 in 2016 (10). Een bedrag van € 10.000 in 2013 oplopend naar € 237.500 (10) dient nog te worden gerealiseerd. Hierbij wordt alvast aangemerkt dat de nog te realiseren bezuiniging op politieke ambtsdragers (van € 50.000 in 2014 oplopend naar € 142.500 in 2016) door het Rijk grotendeels zal worden teruggedraaid middels de meicirculaire 2013.

Hieronder ziet u een overzicht van de reeds gerealiseerde bezuiniging op bedrijfsvoeringlasten en de nog te realiseren bezuiniging op bedrijfsvoeringlasten.

Overzicht ombuigingen en bezuinigingen met betrekking tot het onderdeel bedrijfsvoering

Gereallseerde Ombuigingen en bezuinigingen	P en C Instrumentarium	2012	2013	2014	2015	2016
Informatiebeleidsplan		0	0	0	-50.000	-50.000
Begraafplaatsenbeleid		0	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Tweetal niet ingevulde vacatures		-113.000	0	0	0	0
1.Subtotaal onderdeel "Herijking formatie"	vastgestelde raadsbesluiten 2011	-113.000	-40.000	-40.000	-90.000	-90.000
Salarisadministratie in samenwerking met de gemeente Buren		-22.314	-22.314	-22.314	-22.314	-22.314
Minder werving en selectiekosten		-20.415	-20.415	-20.415	-20.415	-20.415
Regionale samenwerking Leerplicht.		0	-12.422	-12.422	-12.422	-12.422
2.Subtotaal onderdeel "Samenwerking"	2e bestuursrapportage 2011	-42.729	-55.151	-55.151	-55.151	-55.151
Overschot op stelpost loonstijgingen voor 2011		0	-45.640	-45.182	-73.583	-73.583
Overschot op stelpost loonstijgingen voor 2012 (€ 239.500 - € 79.500)		0	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Terugdraaien opgenomen bezuinigingen vanuit 2009		0	60.000	60.000	60.000	60.000
3.Subtotaal onderdeel "Overige bedrijfsvoeringslasten"	1e bestuursrapportage 2012	0	-145.640	-145.182	-173.583	-173.583
4.Intrekken restant van de oorspronkelijke stelpost reduceren bedrijfsvoeringslasten	begroting 2013 en mjb 2014-2016	0	107.271	157.271	207.271	207.271
Herijking formatie afdeling Grondgebied		0	0	-25.000	-25.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Ruimte		0	0	-40.000	-80.000	-80.000
Herijking formatie afdeling Samenleving		0	-35.000	-50.000	-50.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Middelen (BJZ 0,3 fte = € 20.000)		0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen (DIV = € 35.000)	<i>berap 1 2013</i>	0	0	-35.000	-35.000	-35.000
inhuur voor ondersteuning werkkostenregeling		0	15.000	0	0	0
Herijking formatie afdeling Gemeentewinkel		0	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000
Herijking formatie afdeling Financiën		0	0	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen en control		0	-113.000	-113.000	-113.000	-113.000
5.Subtotaal onderdeel "Herijking formatie"	begroting 2013 en mjb 2014-2016	0	-209.000	-359.000	-399.000	-424.000
Aanbestedingsvoordeel contract telecommunicatie		0	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Efficiencyvoordeel facilitaire dienst	<i>berap 1 2013</i>	0	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
6.Subtotaal onderdeel "Efficiency"	begroting 2013 en mjb 2014-2016	0	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Totaal gereallseerde Ombuigingen en bezuinigingen Bedrijfsvoeringslasten		-155.729	-397.520	-497.062	-565.463	-590.463

Nog te realiseren Ombuigingen en bezuinigingen	P en C Instrumentarium	2012	2013	2014	2015	2016
kostenbesparing		0	0	-20.000	-45.000	-45.000
Proces debiteuren en crediteuren		0	-10.000	-30.000	-50.000	-50.000
7.Subtotaal onderdeel "Efficiency"	begroting 2013 en mjb 2014-2016	0	-10.000	-50.000	-95.000	-95.000
Nog te realiseren bezuinigingen op politieke ambt dragers		0	0	-50.000	-142.500	-142.500
8.Subtotaal onderdeel "Overige bedrijfsvoeringslasten"	begroting 2013 en mjb 2014-2016	0	0	-50.000	-142.500	-142.500
Totaal nog te realiseren Ombuigingen en bezuinigingen Bedrijfsvoeringslasten		0	-10.000	-100.000	-237.500	-237.500

9.Totaal reeds gereallseerde ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten		-155.729	-397.520	-497.062	-565.463	-590.463
10.Nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten		0	-10.000	-100.000	-237.500	-237.500
11.Totaal Ombuigingen en bezuinigingen op bedrijfsvoeringslasten		-155.729	-407.520	-597.062	-802.963	-827.963
12.Te reduceren bedrijfsvoeringslasten conform coalitieprogramma 2010-2014 "realisme in ambitie"		-100.000	-325.000	-550.000	-700.000	-700.000

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJINGEN PER PROGRAMMA

Het financieel resultaat voor het begrotingsjaar 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 geven samenvattend de volgende financiële afwijkingen aan:

Mutaties op programmaniveau				2013	2014	2015	2016
Programma	1	Bestuur en Burger		-309.879	-481.583	-463.183	-439.783
Programma	2	Openbare Orde en Veiligheid		-78.452	-28.500	-37.253	-32.897
Programma	3	Openbare Ruimte		314.523	29.659	-2.841	-2.841
Programma	4	Economie		0	0	0	0
Programma	5	Scholing en Vorming		-8.827	-8.827	-8.827	-8.827
Programma	6	Welzijn en Cultuur		22.376	12.376	12.376	12.376
Programma	7	Zorg, Werk en Inkomen		138.625	73.025	73.025	73.025
Programma	8	Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)		-163.900	65.958	65.173	64.386
Overzicht	D	Algemene dekkingsmiddelen		65.610	160.771	154.386	159.147
Overzicht	R	Mutaties In Reserves		-71.796	135.844	105.957	65.724
Doorwerking 1e Bestuursrapportage 2013				-91.720	-41.277	-101.187	-109.690

De belangrijkste mutaties zijn toegelicht onder de conclusies, de programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen, overzicht mutaties in reserves en in de paragrafen.

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 14 mei 2013

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten;

B E S L U I T:

1. in te stemmen met de 1^e bestuursrapportage 2013 van de gemeente Neder-Betuwe conform voorliggend ontwerp;
2. in te stemmen met de in deze 1^e bestuursrapportage 2013 opgenomen begrotingswijziging;

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 27 juni 2013
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2013

BIJLAGE

BEGROTINGSWIJZIGING

BEGROTINGSWIJZIGING

Gemeente Neder-Betuwe

Provincie Gelderland

begrotingsjaar

2013

nr. 3

De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:

Programma	Omschrijving programma	LASTEN		BATEN		
		Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	
I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar						
P1	Bestuur en Burger			309.879		
P2	Openbare Orde en Veiligheid			78.452		
P3	Openbare Ruimte	314.523				
P4	Economie					
P5	Scholing en Vorming			8.827		
P6	Welzijn en Cultuur	22.376				
P7	Zorg, Werk en Inkomen	138.625				
P8	Bouwen en Milieu			163.900		
	Algemene dekkingsmiddelen	65.610				
	Mutaties reserves			71.796		
	Saldo van rekening	91.721				
	Totalen	632.855	0	632.854	0	
Volgnummer	Categorie	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten
II. Investerings/Balansmutaties						
90001		Algemene Reserve			231.824	
90010		Algemene Reserve grondexploitatie	243.620			
90042		Reserve Speelruimte	60.000			
90001		Algemene Reserve			3.670.000	
90026		Reserve Gemeentehuis	3.670.000			
Toelichting op de begrotingswijziging:						
Financiële consequenties Bestuursrapportage I - 2013						

OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING

A+O fonds	: Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten
AB	: Algemeen Bestuur
ABC	: Agro Business Centrum
AMvB	: Algemene maatregel van bestuur
ANW	: Algemene Nabestaandenwet
AOVR	: Ambtelijk Overleg Volksgezondheid Rivierenland
APV	: Algemene Plaatselijke Verordening
AVRI	: Afvalverwijdering Rivierenland
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektenkosten
BAG	: Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	: Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	: BTW-compensatiefonds
BDUR	: Besluit doeluitkering rampen en zware ongevallen
Berap	: Bestuursrapportage
BJZ	: Bestuurs Juridische Zaken
BNG	: Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	: Bestuurlijk overleg financiële verhouding
BSR	: Belastingssamenwerking Rivierenland
BTW	: Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	: Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeente
BvB	: Businessplan Voor de Bedrijfsvoering
CAO	: Collectieve Arbeids Overeenkomst
CAR	: Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CBS	: Centraal Bureau voor de statistiek
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
CMD	: Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
CPA	: Centrale Post Ambulancevervoer
DIV	: Documentatie en Informatievoorziening
EKD	: Elektronisch kinddossier
EMU	: Economische en Monetaire Unie
ESF	: Europees Sociaal Fonds
FES	: Fonds Economische Structuurversterking
Fido	: Wet Financiering Decentrale Overheden
FOG	: Financieel Overzicht Gemeenten
FPU	: Flexibel Pensioen en Uittreden
Fwv	: Financiële-verhoudingswet
GBA	: Gemeentelijke Basis Administratie
GBA	: Gemeentelijk Basisadministratie Persoonsgegevens
GF	: Gemeentefonds
GGD	: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	: Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	: Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid
GOA	: Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GREX	: Grondexploitatie
GRP	: Gemeentelijk Riolerings Plan
GSB	: Grote stedenbeleid
GSF	: Gelderse Sport Federatie
Halt	: Het alternatief
ICT	: Informatie Communicatie Technologie
IOAW	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkl. Werknemers
IOAZ	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte gew. Zelfstandigen
IPO	: Interprovinciaal Overleg
ISA	: Instituut voor Sport Accommodaties
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JPN	: Jeugd Preventie Netwerk
KVV	: Keurmerk Veilig Wonen
LEA	: Lokaal Educatieve Agenda
LOP	: Landschap Ontwikkelings Plan
MADD	: Make A Difference Day

MBZ	: Meldpunt Bijzondere Zorg
MILH	: Monitor Inkomsten Lokale Heffingen
NASB	: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NBW	: Nationaal Bestuursakkoord Water
NIPO	: Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie
NME	: Natuur Milieu & Educatie
NUP	: Nationaal Uitvoerings Programma
ODR	: OmgevingsDienst Rivierenland
OEM	: Overige Eigen Middelen
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHP	: Onderwijs Huisvestings Programma
OKE	: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OOV	: Openbare orde en veiligheid
OSU	: Onderhoudsrapportage Specifieke Uitkeringen
OWB	: Ontwerpbegroting
OZB	: Onroerende-zaakbelastingen
P&O	: Personeel en Organisatie
PDF	: Portable Document File
PF	: Provinciefonds
Pgb	: Persoonsgebondenbudget
POR	: Periodiek Onderhoudsrapport
PPS	: Publiek Private Samenwerking
PRPG	: Platform Rechtmatigheid provincies en Gemeenten
PvA	: Plan van Aanpak
RAAK	: Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RAR	: Regionaal Archief Rivierenland
RAV	: Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBGZ	: Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
RBL	: Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	: Regionale Informatie- en ExpertiseCentra
RSP	: Regionaal Samenwerkings Programma
RUD	: Regionale Uitvoerings Diensten
RUP	: Regionaal Uitvoerings Programma
SiSa	: Single information Single audit
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
StER	: Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland
STMG	: Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
SVNG	: Stimulringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWB	: Stichting Woningbeheer Betuwe
SWO	: Stichting Welzijn Ouderen
UWV	: Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VNG	: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	: Ministering van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wabo	: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	: Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor Jonggehandicapten
WAPR	: Werkgevers Adviespunt Rivierenland
Wet Arhi	: Wet Algemene regles herindeling
WIJ	: Wet Investeren in Jongeren
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	: Wet waardering onroerende zaken
WoZoCo	: Woon Zorg Complex
WRO	: Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	: Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	: Wet sociale werkvoorziening
WVG	: Wet Voorziening Gehandicapten
Wvg	: Wet voorskeurrecht gemeente
WW	: Werkloosheidswet
Wwb	: Wet werk en bijstand
Wwnv	: Wet werk naar vermogen

